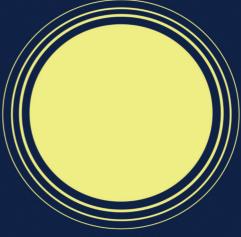
Semiannual Magazine
Semiannual Magazine
The Light of Dharma

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม - ธันวาคม 2560 Volume 2 Issue 1 July - December 2017

วันแห่งชัยชนะ The day of Victory # 30

เมื่อ"หวานเป็นยา" When sweet is medicine #42 เมื่อโลกเล่นตลก What a bizarre world #50

พุทธวจนะ/Buddha's Words

เตส์ สมุปนุนสีลาน์
 อปุปมาทวิหารินี
 สมุมทญญา วิมุตฺตาน์
 มาโร มคุคํ น วินุทติ

มารย่อมค้นไม่พบวิถีทางของผู้ทรงศีลผู้อยู่ด้วยความไม่ประมาทผู้หลุดพ้นจากอาสวกิเลส เพราะรู้ชอบ

Of those who possess these virtues, Who live without negligence, Who are freed by perfect knowledge-Mara finds not their way

วัตถุประสงค์

วารสาร *แสงพระธรรม* เป็นวารสารภาษาไทยและอังกฤษราย 6 เดือน จัดทำขึ้นภายใต้มูลนิธิ พระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนและความรู้ในพุทธศาสนา เรื่องราวของบุคคลสำคัญ และข่าวกิจกรรมด้านพระศาสนาในจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งโครงการ พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี("พระใหญ่"เมืองภูเก็ต) ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ภายใต้ วัดกิตติสังฆาราม(วัดกะตะ) และกรมป่าไม้ เผยแพร่เป็นธรรมบรรณาการ ณ พุทธอุทยานยอด เขานาคเกิด และเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆที่ดำเนินการโดยมูลนิธิฯ รวมทั้งมอบให้แก่ห้องสมุด สถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์ และสถานที่ๆเหมาะสมในภูเก็ต โดย คณะทำงานผู้ก่อตั้งวารสารนี้ในอดีต(ภายใต้พุทธสมาคมจังหวัดภูเก็ต ปี 2550-2551) โดยวาระ ใหม่นี้เริ่มจากฉบับเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2559 เป็นปฐมฤกษ์

ห้องสมุดสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร และผู้สนใจต้องการรับวารสารนี้ไปเพื่อประโยชน์ สาธารณะ กรุณาติดต่อขอรับได้ที่

มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕

42/14 หมู่ 2 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000 โทร 081 8913827,076 373138-9 โทรสาร 076 373140

email: mingmongkolphuket@gmail.com

Purpose

The Light of Dharma is a bilingual semiannual magazine in Thai and English. It is sponsored by Phrabuddhamingmongkol Sattha 45 Foundation. Its content is about the teachings and knowledge of Buddhism, stories of important characters in Buddhism and news about Buddhist activities in Phuket, including the Phrabuddha mingmongkhol Ek-nakkhiri project (The Big Buddha of Phuket) at The Big Buddha Buddha Garden on Mt.Nakkerd under the supervision of Kittisangkharam Temple (Kata Temple) and the Department of Forestry. Our purposes are to contribute Dharmic knowledge at the peak of Khao Nakkerd (Nakkerd Hill) and through various other medias of the foundation as well as donating copies of the magazine to public amenities such as libraries, government organizations, charity organizations and other suitable places in Phuket. This magazine project is run by the same editorial board that used to run a magazine project of the same name, which was then sponsored by the Phuket Buddhist Society 2007-2008. The first issue of this new magazine is scheduled to be the July-December 2016 issue.

Any libraries, education institutes, organizations and individuals who are interested in receiving this magazine for public benefits may contact the foundation by using the contact details below.

Phrabuddhamingmongkol Sattha 45 Foundation

42/14 Moo 2, Thepkasatri Road, Rasada Sub-District, Mueang District, Phuket Province 83000

Tel: 081-891-3827, 076 373138-9 Fax: 076 373140

Email: MingmongkolPhuket@gmail.com

สารบัญ

แสงแรก 1
วัตถุประสงค์ 2
บทบรรณาธิการ 6
ภูเก็ตพุทธกิจ 8
ความคืบหน้า 18
พุทธปรัชญากับโลกปัจจุบัน 22
วาทะพระเถระ 30
แสงประยุทธ์ 34
ประวัติพุทธศาสนาภูเก็ต 42
แสงไพศาล 50
แสงสอ 58
แสงพจนา 66
บัวสามแบบ 70

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม ถึง ธันวาคม 2560

เจ้าของ : มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคลศรัทธา 45

42/14 ม.2 ถ.เทพกระษัตรี ต.รัษฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000

โทร 076 373138-9,0818913827 โทรสาร 076 373140, mingmongkolphuket@gmail.com

ที่ปรึกษา : นพ.ประสิทธิ์ โกยศิริพงศ์ สุพร วนิชกุล พัฒน์ จันทร์แก้ว

บรรณาธิการ : หรินทร์ สุขวัจน์ ผู้ช่วยบรรณาธุการ : วสุ โกยศิริพงศ์

กองบรรณาธิการ : โชติ คชบาล ไกด์ ธรรมสาร ที่ปรึกษากฎหมาย : วันชนะ ต้นธนานันต์

ที่ทำการกองบรรณาธิการ : 5/20 ม.2 ถ.เจ้าฟ้า ต.วิชิต อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000 โทร 076 221884,081 5523790 โทรสาร 076 244895 harin_s@hotmail.com

มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ : 42/14 ม.2 ถ.เทพกระษัตรี ต.รัษฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000 โทร 076 373138-9,0818913827 โทรสาร 076 373140, mingmongkolphuket@gmail.com

พิมพ์ที่ : บริษัท สหธรรมิก จำกัด

โทร 02 864 0434-5, 081 923 8825 โทรสาร 02 864 3540 Email : sahadhammik@gmail.com

Contents

First Light 1

Purposes 3

Editorial Preface 7

Phuket Buddhist Activities 13

Progress 20

Buddhist Philosophy and the Modern World 26

Notable Monks' Quotes 32

Light of Prayudh 38

History of Buddhism in Phuket 46

Light of Paisal 54

Light of Sivaraksa 62

Light of Pochana 68

Three Lotuses 70

Volume 2 Issue 1 July-December 2017

Owner: Phrabuddhamingmongkol Sattha 45 Foundation

Consultant: Dr.Prasith Koysiripong Mr.Suphorn Wanichkul Mr.Phat Jankeaw

Editor: Harin Sukavat

Assistant to Editor: Wasu Koysiripong

Writers & Contributors: Chote Khochaban Guid Thammasan

Law Cosultant: Wanchana Tonthananant

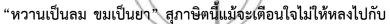
Editorial Office: 5/20 Moo 2, Chaofa Rd., T.Wichit, A.Muang, Phuket 83000 Tel 076 221884, 0815523790 Fax 076 244895 harin_s@hotmail.com Phra Buddha Mingmongkhol Sattha 45: 42/14 Moo2, Thepkrasattree Rd.,

T.Rasada, A.Muang, Phuket 83000 Tel 076 373138-9,0818913827 Fax 076 373140,

mingmongkolphuket@gmail.com Printer : Sahathammik Co., Ltd.

Tel 02 864 0434-5, 081 923 8825 Fax 02 864 3540 Email: sahadhammik@gmail.com

บทบรรณาธิการ

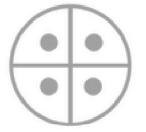

คำติชม สอนให้รู้โทษรู้คุณในรสคำ ไม่ควรยึดมันเป็นอารมณ์ ซึ่งถูก ต้องแล้ว และสองรสตรงข้ามกันนี้ก็มักเป็นเสมือนไม้เบื่อไม้เมามิอาจ อยู่ร่วมกันได้ หากแต่แสงพระธรรมฉบับนี้ รัตนจันโท เล่าเรื่องขนมที่ ทั้งหวานและเป็นยา ชาวใต้เรียกสิ่งนี้ว่ายาหนม ซึ่งสืบทอดมาแต่พุทธ กาลนานกว่าสองพันหกร้อยปี ปัจจุบันภูเก็ตก็ยังทำตามเทศกาลทุกปี

วสุ โกยศิริพงศ์ นักเขียนประจำแสงพระธรรม ยกประเด็น ท้าทายมาให้ขบคิดแลกเปลี่ยนกัน วสุตั้งกะทู้และให้คำตอบเกี่ยวกับ สถานะของพุทธศาสนาว่าเป็นศาสนาหรือไม่ หรือเป็นเพียงหลัก ปรัชญา

เรายังได้ประมวลความเห็นของพระเถระสี่รูปในเดือนแห่ง อาสาฬหบูชากรกฎาคมนี้ เดือนแห่งการปรากฏ ทบทวน ชัยชนะ และตระหนักรู้ ของชาวพุทธไว้ในคอลัมน์ วาทะพระเถระ

Editorial Preface

Translated to English: Wasu Koysiripong

"หวานเป็นลม ขมเป็นยา" (lit. Sweet things are wind. Bitter things are medicine.) This Thai proverb teaches us to realize the harm of sweet words, not to take them seriously. These two opposite flavors are, indeed, contradictory and cannot blend together. Yet, in this issue of Light of Dharma, Ratanachanto tells us a story of a medical sweet, which is called Yanom by the southerners. It has been passed on for over 2,600 years since the time of the Buddha. Nowadays, we still see it in festivals in Phuket every year.

Wasu Koysiripong, a permanent writer of the magazine, raises a challenging topic of discussion and gives an answer about the status of Buddhism, whether it is a religion or only a philosophy.

We have also processed the opinions of four monks in the month of the Asalha Puja, July, which is the month of appearance, review, victory and awareness of the Buddhists in the **Quotes from Notable Monks** column.

พุทธกิจกรรม

(1)ทำบุญ 3 ศาสนา 2 ธันวาคม 2559

โรงเรียนดาวรุ่งวิทยา ภูเก็ต ทำบุญ 3 ศาสนา ถวายเป็น พระราชกุศลเนื่องในเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ เนื่องในวันพ่อแห่งชาติประจำปี 2559 โดยมีพระประสาธน์ สารโสภณ เจ้าคณะจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง (ฝ่ายธรรมยุต) ผู้แทนศาสนาพุทธ อิหม่ามมาโรจน์ ทองย่น ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ภูเก็ต ผู้แทนศาสนาอิสลาม และบาทหลวงจีระศักดิ์ ยงบรรทม ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้แทนศาสนาคริสต์ ร่วมเป็นผู้นำในพิธี โดยคณะวิทยากรมูลนิธิพระพุทธ มิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ร่วมบรรยายประกอบ

(2)สนามบินภูเก็ตสมทบทุน 29 สันวาคม 2559

ตัวแทนท่าอากาศยานภูเก็ตมอบเงินบริจาค 30,000 บาท แก่มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ เพื่อใช้ใน กิจกรรมถวายเป็นพระราชกุศลต่างๆ

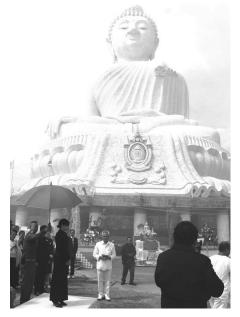
(3)สวดมนต์ข้ามปี *31 ธันวาคม 2559*

มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ได้จัดสวดมนต์ ข้ามปี เจริญพระกรรมฐาน ณ โถงพระใหญ่ ถวายเป็น พระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมห ภูมิพลอดุยเดชๆ รัชกาลที่ 9 และในวโรกาสสมเด็จ พระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณๆ รัชกาลที่ 10 เสด็จขึ้น ครองราชย์ พระอธิการทรงชัย ตปสีโล เจ้าอาวาส วัดเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมตตาร่วมสวดมนต์ใน ครั้งบี้ด้วย

(4)คุณสิริกิติยา เจนเซน 2 มกราคม 2560

คุณสิริกิติยา เจนเซน พระธิดาคนเล็กในทูลกระหม่อม หญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เดินทาง มาเยือนและปฏิบัติกิจ ณ จังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ 1-2 มกราคม 2560 ได้บำเพ็ญกุศล ณ พุทธอุทยานยอด เขานาคเกิด กราบสักการะพระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี ถวายสังฆทาน เป็นประธานเททองหล่อพระพุทธรูป และปลูกต้นชัยพฤกษ์ ทั้งนี้ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชา พระครูวิสุทธิ์กิตยาภรณ์ เจ้าคณะตำบลฉลอง ประธาน ฝ่ายสงฆ์ และนายสุพร วนิชกุล ประธานมูลนิธิพระพุทธ มิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ให้การต้อนรับพร้อมประชาชน ชาวภูเก็ตที่มาเฝ้ารอ

(5)น้ำท่วนใต้ 6 มกราคม 2560

มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ร่วมกับวัดกิตติ สังฆาราม และหลายภาคส่วน ได้จัดตั้งหน่วยช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยภาคใต้ขึ้น ที่มูลนิธิฯ ชื่อว่า "น้ำใจไทยที่ ไหลริน เย็นทั่วถิ่นแผ่นดินไทย" โดยเปิดรับบริจาค จัดหาและรวบรวมอาหารแห้ง ยา และสิ่งของจำเป็น นำลงไปช่วยเหลือในหลายจังหวัด เน้นการเข้าถึงพื้นที่ โดยตรง เริ่มตั้งแต่วันที่ 6 มกราคมจนถึงวันที่ 20 มกราคม

(6)พุทธบูชา 12 มกราคม 2560

สืบเนื่องมาแต่ปี 2537 สุพร วนิชกุลและครอบครัวได้ ถวายที่ดิน ณ บ้านเกาะหวาน ตำบลบางทอง อำเภอ ท้ายเหมือง จังหวัดพังงา แด่พระธรรมปิฎก(ประยุทธ์ ปยุตโต ปัจจุบันคือ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์) เจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน เพื่อให้เป็นสถานที่พักสงฆ์ ศึกษาและปฏิบัติธรรม เป็นพุทธบูชา

กระทั่ง 12 มกราคม 2560 พงษ์สวัสดิ์ อักษร สวาสดิ์ ตัวแทนวัดญาณเวศกวันได้เดินทางมาทำการรับ มอบโฉนดที่ดินดังกล่าวข้างต้นจากสุพรและครอบครัว เนื้อที่ 32 ไร่ 2 ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดพังงาสาขา ท้ายเหมือง เป็นที่เรียบร้อย โดยมีพระประสาธน์สาร โสภณ เจ้าคณะจังหวัดพังงา ภูเก็ต กระบี่ ระนอง(ธรรม ยุต) ร่วมแสดงมุทิตาจิต ทั้งนี้ สุพรได้กราบเรียนทาง ตัวแทนวัดญาณเวศกวันว่าใคร่จะสนับสนุนการ พัฒนาที่ดินนี้ให้เป็นประโยชน์ในพระพุทธศาสนาตามที่ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์(ประยุทธ์ ปยุตโต) จะมีดำริ ต่อไป

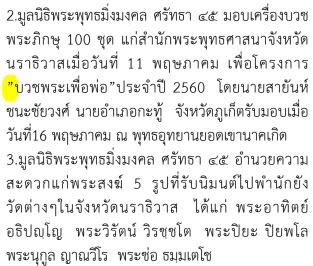

(7)แด่นราธิวาส

1.มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ร่วมกับสำนัก พระพุทธศาสนาจังหวัดนราธิวาส ได้ส่งมอบเครื่องอัฐ บริขาร 50 ชุด ในโครงการบวชเณรเพื่อแม่วันที่ 2 เมษายน 2560 เพื่อนำไปถวาย ณ วัดสุวรรณบรรพต อำเภอสุคิริน 12 ชุด วัดชลธาราวาส อำเภอระแงะ 13 ชุด และวัดศรีสาคร อำเภอศรีสาคร 25 ชุด หลังจาก บรรพชาสามเณรแล้ว จะมาร่วมปฏิบัติธรรมที่พุทธ อุทยานยอดเขานาคเกิด ระหว่างวันที่ 2 ถึง 20 เมษายน

(8)บรรพชาสามเณรฤดูร้อน 2 เมษายน 2560

มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ จัดงานบรรพชา สามเณรฤดูร้อนประจำปี 2560 ระหว่างวันที่ 2 ถึง 20 เมษายน 2560 จำนวน 40 รูป มีพระครูวิสุทธิ์ กิตยาภรณ์ เจ้าคณะตำบลฉลองเป็นพระอุปัชฌาย์ พระอธิการทรงชัย ตปสีโล เจ้าอาวาสวัดเกาะลันตา กระบี่ เป็นประธานการฝึกอบรมธรรม มีคณะสงฆ์จาก จังหวัดนราธิวาส นำโดยพระครูวิสิฐพรหมคุณ เจ้า อาวาสวัดพรหมนิวาส อำเภอเมือง นำสามเณรใน โครงการบรรพชาฤดูร้อนพร้อมพระและสามเณรพี่เลี้ยง จากวัดพรหมนิวาส วัดสุคิริน และวัดศรีสาคร จังหวัด นราธิวาสมาร่วมฝึกอบรมและทัศนศึกษาในจังหวัด ฏเก็ต พังงาด้วย

(9)พระสงฆ์ 66 รูป 12 พฤษภาคม 2560

พระภิกษุสงฆ์จากต่างจังหวัด 66 รูป มาพำนักปฏิบัติ ธรรม ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด และปฏิบัติศาสน กิจในจังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ 12-22 พฤษภาคม

(10)รับฟัง

26 พฤษภาคม 2560

มล.อนุพร เกษมสันต์ ซึ่งเดินทางมาปฏิบัติกิจที่จังหวัด ภูเก็ต ได้แวะเยี่ยมและสอบถามความคืบหน้าโครงการ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดจากสุพร วนิชกุล รวมทั้ง ได้ร่วมรับประทานอาหารและแลกเปลี่ยนให้ข้อคิดเห็น แก่คณะที่ปรึกษามูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ที่มาให้การต้อนรับ ณ ที่ทำการมูลนิธิฯ เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2560

(11)แด่พิพิธภัณฑ์ 30 พฤษภาคม 2560

พ.อ.พิเศษ ณ พล วงศ์วัฒนะ ผู้อำนวยการกอง วิทยาการศูนย์สงครามพิเศษ จังหวัดลพบุรี ในฐานะ ผู้รับผิดชอบพิพิธภัณฑ์ทหารรบพิเศษ หน่วยบัญชาการ สงครามพิเศษ รับมอบเครื่องขยายเสียงจากตัวแทน มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม

PHUKET BUDDHIST ACTIVITIES

Translated to English: Wasu Koysiripong

Buddhist Activities

(1)DOING 3 RELIGION MERITS

2 December 2017

Phuket Dawrung Witthaya School made merits in 3 religions as a blessing for the birthday of His Majesty King Bhumibol of the year 2017. The ceremony was led by Phra Prasatsarasophon, the group leader of Phuket, Phang-nga, Krabi and Ranong Provinces (Dhammayuttika Sect) as the representative of Buddhism; Imam Maroj Thongyon, the Phuket Islam Committee Chairman as the representative of Islam; and Father Jirasak Yongbanthom, the director of a Christian school as the representative of Christianity. A group of lecturers from Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation jointly gave lectures.

(2)PHUKET INTERNATIONAL AIRPORT GAVE FUNDING 29 December 2016

The representative of Phuket nternational Airport gave a donation of 30,000 Baht to the Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation for various king blessing activities.

(3)CROSS-YEAR PRAYER

31 December 2016

Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation has organized a cross-year prayer activity at the Big Buddha Base Hall as a blessing for His Majesty King Rama 9 Bhumibol and on the occasion of His Majesty King Rama 10 Maha Vajiralongkorn's enthronement. The Adhikara Songchai Tapasilo, the abbot of Lanta Island Temple of Krabi Province, kindly joined this prayer.

(4)KHUN SIRIKITIYA JENSEN 2 January 2017

Khun Sirikitiya Jensen, the youngest daughter of Princess Ubolratana Rajakanya Sirivadhana Barnavadi visited Phuket and carried on activities between 1 and 2 January 2017. At the Buddha Garden on Mt. Nakkerd, she paid respect to а Phrabuddhamingmongkhol-eknakkhiri statue, gave alms to monks and chaired the ceremony of molding a gold Buddha statue and planting an apple blossom tree as a blessing for His Majesty King Bhumibol. Phrakhru Wisut Kittiyaphorn, the Chalong group leader, the Sangha side chairperson and with Suphorn Wanichakul, the chairperson of the Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation gave a warm reception to her together with a number of Phuketians.

(5)SOUTHERN FLOODING 6 JANUARY 2017

Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation together with Kittisangkharam Temple and many other parties established a flood victim rescue center that the foundation dubbed "Thai kind hearts comfort the whole Thailand." The center receives donation, and gathers and supplies dry food, medicines and essential goods for the rescue operations in many provinces. The center focuses on the direct outreach into the area. It operated between 6 and 20 January.

(6)BUDDHA PUJA 12 January 2017

In 1994, Suphorn Wanichakul and his family donated a piece of land in Koh Wan Village, Bangthong Subdistrict, Thaimuang District, Phang-nga Province to Phra Dhammapitaka (Prayudh Payutto, currently titled Somdet Phrabuddhakosajarn), the abbot of Yanwesakawan Temple as a residence and a place for monks to study and practice the Dharma - as a Buddha Puja. On 12 January 2017, Phongsawat Aksornsawat, on behalf of Yanwesakawan Temple, successfully received the land deed from Suphorn and his family at Phang-nga Province Land Office, Thaimuang Branch. The piece of land is of the size 32 rai 2 ngan. Phra Prasatsarasophon, the group leader of Phuket, Phang-nga, Krabi and Ranong Provinces (Dhammayuttika Sect) jointly expressed his gratitude. On this occasion, Suphorn told the representative of Yanwesakawan Temple that he would like to develop this piece of land for the sake of Buddhism as Somdet Phrabuddhakosajarn (Prayudh Payutto) directs at later time.

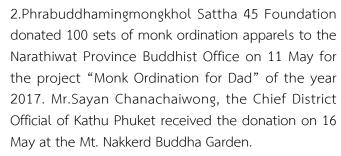

(7)FOR NARATHIWAT

1.Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation together with Narathiwat Office of Buddhism donated 50 sets of daily consumables in a novice ordination project for mums on 2 April 2017, of which 12 sets were to be given to Suwanbanphot Temple in Sukhirin District, 13 sets were to be given to Chontharawat Temple in Ra-ngae Province and 25 sets were to be given to Srisakhorn Temple in Srisakhorn District. After the ordination, the novices would practice at the Mt. Nakkerd Buddha Garden between 2 and 20 April.

3.Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation facilitated 5 monks who were invited to various temples in Narathiwat Province namely Phra Athit Athipayayo, Phra Wirat Wirachachato, Phra Piya Piyaphalo, Phra Nukul Yanwiro and Phra Cho Thammatecho.

(8) SUMMER NOVICE ORDINATION 2 April 2017

Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation organized a summer novice ordination of the year 2017 between 2 and 20 April 2017 for 40 novices. The event was chaired by Phrakhru Wisut Kittiyaphorn, Chalong Sub-district group leader. The Adhikara Songchai Tapasilo, the abbot of Lanta Island Temple of Krabi Province, chaired a Dharma training course. A group of monks from Narathiwat Province led by Phrakhru Wisit Phromkhun, the abbot of Phromniwat Temple in Muang District led the novices in the Summer Novice Ordination Project together with monks and chaperon novices from Phromniwat Temple, Sukhirin Temple and Srisakhorn Temple of Narathiwat Province to join the training course and have an educational excursion in Phuket and Phangnga Provinces.

(9)66 MONKS 12 May 2017

66 monks from other provinces came to practice the Dharma at the Mt. Nakkerd Buddha Garden, and conduct religious activities between 12 and 22 May.

(10)LISTENING 26 May 2017

M.L. Anuphorn Kasemsant on a business trip to Phuket, dropped by and asked Suphorn Wanichakul about the progress of the Buddha Garden on Mt. Nakkerd construction project. Both had a meal together and gave some opinions to the advising committee of the Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation who received them at the office of the foundation.

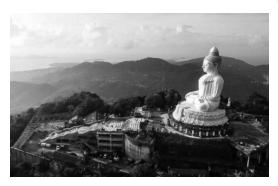
(11)FOR THE MUSEUM 30 May 2017

Special Col. Naphon Wongwatthana, the director of the Special Warfare Education Center Division in Lopburi Province, as a person in charge of the Special Warfare Museum of the Special Warfare Command Unit, received a loudspeaker from a representative of the director of Phrabuddhamingmongkhol Sattha 45 Foundation.

ความคืบหน้า

สุพร วนิชกุล ประธานมูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ เล่าความคืบหน้าโครงการพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด

เรียนถามประธานมูลนิธิฯ ถึงความคืบหน้า โครงการสร้างพุทธอุทยานฯในรอบ 6-8 เดือน มานี้

สุพร : ในส่วนการสร้างองค์พระทั้งสอง (พระใหญ่และพระทองเหลือง) สำเร็จไปแล้ว โครงสร้างอาคารบันไดแก้ว บันไดเงิน บันได ทองก็เสร็จแล้ว โดยในการนี้ได้ทำการตอก เสาเข็มเส้นผ่าศูนย์กลาง 50 ซม. ลึก 6-8 ม. 147 ต้น รองรับแผ่นดินไหวระดับ 8-10 ริกเตอร์ ขณะนี้กำลังทำการกรุประดับภายนอกและ ภายในอาคารรวมทั้งปู่พื้นโถงใต้บันไดแก้วฯ ด้วยหินอ่อนอยู่ ส่วนปร^ะติมากรรมรูปพญานาคู ราวบันไดสองข้าง 6 ตน 3 คู่นั้น ขณะนี้ ออกแบบเสร็จแล้ว การสแกนแบบลงเครื่อง เสร็จแล้ว อยู่ในขั้นตอนผลิตด้วยหินอ่อนแกะ สลัก ซึ่งจะใช้เทคนิคใหม่ด้วยคอมพิวเตอร์และ หุ่นยนต์ โรงงานอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา คู่แรกที่หัวบันไดจะเสร็จภายใน 12 เดือน สูง 4.5 ม. คู่ที่สองที่ชานพักบันไดช่วงที่สอง และ คู่ที่สามอยู่ที่ชานพักช่วงที่สาม เกร็ดพญานาค หินค่อนประดับลำตัวเสร็จแล้ว

สำหรับภูมิทัศน์รอบพุทธอุทยานฯ พื้นที่ด้านขวามือเมื่อหันหลังให้องค์พระเห็น โครงสร้างเสาเข็มนับสิบต้นนั้น จะทำเป็น

เสมือนแดนกำเนิดพญานาค(ตามนามเขานาค เกิด) จะปลูกต้นไม้ ทำอ่างรับน้ำ ให้มีความ ร่มรื่น อิงแนวคิดโลกธาตุทั้งสี่ ดิน น้ำ ไฟ ลม และเรื่องราวในตำนานพุทธศาสนา ทั้งนี้ เพื่อ สื่อถึงความเป็นอุทยาน

นอกจากการก่อสร้างต่างๆ งานสร้าง คนที่มีคุณธรรมตามแนวพระศาสนาก็ดำเนิน การอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างชาติที่ สมบูรณ์แบบ หกเดือนที่ผ่านมานอกจาก จัดบวชพระ บวชเณร อบรมศาสนกิจแล้ว มูลนิธิฯยังจัดวิทยากรออกบรรยายธรรมใน เรือนจำและโรงเรียน อนึ่ง การสร้างพระนั้น เพื่อเป็นเครื่องมือสื่อโยงให้เข้ามาศึกษาธรรม มีพระพุทธรูปแล้วต้องมีหลักธรรมของ พระพุทธเจ้ามาขับเคลื่อน ให้เข้าไปอยู่ในหัวใจ ของเยาวชน รวมทั้งตอบแทนสาธุชนที่มา ทำบุญมาบริจาคทรัพย์ด้วยหนังสือและวารสาร ที่มูลนิธิฯจัดพิมพ์ การจัดแบ่งของบิณฑบาต และหนังสือบริจาคไปมอบให้เรือนจำภูเก็ตและ

สถานที่ๆต้องการ เช่น สถานเด็กกำพร้า ผู้สูงอายุ นอกไปจากนั้น พุทธอุทยานฯยัง ต้อนรับพระอาคันตุกะจากจังหวัดต่างๆให้เข้า มาพำนักศึกษาปฏิบัติแลกเปลี่ยนธรรมกับพระ สงฆ์ที่จำพรรษาอยู่แล้ว และทัศนศึกษาในพื้นที่ จังหวัดภูเก็ตพังงาอีกด้วย และเพื่อให้เป็นไป ตามระเบียบและแนวนโยบายของกรมป่าไม้ และวัดกิติสังฆราม(วัดกะตะ)ซึ่งกำกับดูแลพื้นที่ พุทธอุทยานฯนี้ เราจะปลูกทั้งต้นไม้ในพื้นที่ และปลุกธรรมะในใจคน เพื่อความดีความเจริญ งอกงาม

มูลนิธิฯจะสร้างพุทธอุทยานฯไปพร้อมกับการ เผยแผ่ธรรมสร้างคนได้อย่างไร ภารกิจทั้งสองนี้ หนักใจอะไรหรือไม่

สุพร : เป็นคำถามที่ดีมาก การสร้างวัตถุนี่จะ ค่อยเป็นค่อยไปและไม่เคยหยุดยั้งเลย แต่โครงการเช่นนี้มีขั้นตอน เช่น การสร้าง ประติมากรรมพญานาคที่เริ่มลงตัวแล้วนี่ดำเนิน การมาสามสี่ปีแล้ว ตั้งแต่งานออกแบบ การทำ พิมพ์ วิธีการซึ่งในที่สุดเราก็พิจารณาเลือก เทคนิคอุปกรณ์ที่ค่อนข้างทันสมัยที่สุดมา ประยุกต์กับการแกะสลักด้วยมือแบบเก่า ซึ่งเหล่านี้ก็ไม่หนักใจอะไร สามารถทำควบคู่ไป กับการสร้างคนได้ ปัจจัยบริจาคจะใช้ให้ ถูกต้อง ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้ใจบุญ เพื่อ ความสำเร็จซึ่งต้องใช้เวลา อยากเรียนเชิญ ทุกท่านมาชมมาสัมผัส ณ ที่นี้ บางคนตกใจว่า ห่างไปปีกว่าทำไมมีบันไดแก้วๆแล้ว

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการเราเห็น เรื่องเยาวชนเป็นเรื่องสำคัญมาก การเข้ามา บวชก็คือการพัฒนาจิตใจและความรู้ใน พระศาสนา ตัดโอกาสปัญหายาเสพติดที่แพร่ ขยายอยู่ในเวลานี้ ให้โอกาสมาฝึกหัดดัดแปลง ตัวเอง เราไม่ได้มีกองทุนมากมาย แต่ช่วงเวลา บวชยี่สิบห้าวันนี่เราต้องการเห็นเยาวชนมาใช้ ชีวิตแบบพระ อยู่ใกล้ธรรมชาติ ฝึกสมาธิ ไม่ใช้ มือถือ แต่มีความสุขได้ อยากให้ทุกท่านมาดูว่า ช่วงเวลานั้นเยาวชนมีชีวิตอย่างไร มีกิจกรรม อะไร เรียนอะไร และเว้นบางสิ่งบางอย่างได้ อย่างไร ซึ่งต้องขอบพระคุณทั้งพระและคนที่ เสียสละมาเป็นวิทยากรในการต่างๆนี้ ขอเชิญ ชวนทุกท่านมาเยี่ยมมาหาคำตอบ มาเห็นความ ตั้งใจของเราที่พุทธอุทยานฯนี้นะครับ

ถนนขึ้นมาล่ะครับ มูลนิธิต้องมีส่วนสนับสนุน การซ่อมบำรุงอย่างไรครับ

สุพร : ใช่ครับ เพราะเป็นเส้นการเดินทางของ นักท่องเที่ยวที่จะขึ้นมา จากเชิงเขาถึงอุทยาน 4.6 กิโลเมตรครับ ขณะนี้เรากำลังดำเนินการ ขออนุญาตกรมป่าไม้ให้ถูกต้องตามระเบียบ บางท่านอาจถามว่าตรงนั้นตรงนี้ถนนชำรุด ทำไมไม่ซ่อม ขอเรียนว่าต้องทำตามระเบียบ ครับ ถนนขึ้นมานี้ก่อนจะมาเป็นถนนคอนกรีต แต่เดิมเป็นลูกรังเป็นทางเกวียน ก็ใช้เงินบริจาค และเงินของมูลนิธิฯพัฒนาปรับปรุงขึ้นมาครับ

Progress

Translated to English: Wasu Koysiripong

Interview Mr. Suphorn Wanichakul the chairperson of The Phrabuddhamingmongkol Sattha 45 Foundation

To the foundation's chairman about the progress of the Buddha Garden construction project in the past 6-8 months.

Suphorn: The construction of the two Buddha statues (the big Buddha and the bronze Buddha) is now completed. The structures of the glass stair, silver stair and gold stair buildings are also completed. We have driven 147 50-cm. diameter piles 6-8 meters deep down the soil to be able to bear earthquakes up to magnitude 8-10 on the Richter scale. Now we are decorating the exterior and interior of the buildings and tiling the floor of the hall under the glass stairs with marble. The 3 pairs of naga sculptures on the stair rails have been designed. The design has been scanned into the machine. Now we are in the step of producing engraved marble with the use of computers and robots. The factory is in Nakon Ratchasima. The first pair at the head of the stairs is going to be completed within 12 months with the height of 4.5 meters. The second pair is at the second stair platform and the third pair is at the third stair platform. The marble scales on the body of the naga are completed.

About the landscape of the Buddha Garden, the area on the right hand side if we turn our back to the statue where there are tens of piles is going to be made to

resemble the place of origin of the nagas (according to the name of Mt. Nakkerd). We are going to plant trees and make a pool to add greenery into the site, according to the concept of the four elements; namely earth, water, fire and wind; and the legends in Buddhism in order to emphasize on the fact that this place is a garden.

Apart from the construction, the human development in the way of Buddhism is also being continually carried on. It is a must in building a nation. In the last six months apart from arranging monk and novice ordination and conducting courses, the foundation also sent lecturers to give lectures in prisons and schools. We create monks to attract people to learn the Dharma. As we have Buddha statues, we also need to imprint the Dharma into the hearts of the youths as well as giving benefits to the donors in return in the form of the foundation's publications. We distribute the alms and books to prisons and other places in Phuket such as orphanages and elderly asylums. Furthermore, the Buddha Garden also welcomes visiting monks from other

provinces to stay here and exchange experience with the monks who station here, and visit other places in Phuket and Phang-nga. To conform to the regulations and policies of the Department of Forestry and Kittisangkaram (Kata) Temple, which supervises the Buddha Garden, we will both plant trees in the area and plant the Dharma in the hearts of the people for prosperity.

How can the foundation build the Buddha Garden as well as propagate the Dharma? Are these two missions a big burden?

Suphorn: This is a good question. The material construction will be going to step by step and will not stop, but this project is gradual. For example, the construction of the naga sculpture is now stable. It has been going on for about 3-4 years since the design and molding. Eventually, we decided to apply the most modern equipment instead of hand-carving. This is not much a burden as it can be done together with nurturing people. To use the donations well and successfully according to the purposes of the donors, we need time. We'd like to invite everyone to experience this place. Some are wondering how we have built glass stairs within a year.

Nevertheless, we, the committee, put importance into the youths. Ordination is for developing the mind and knowledge about Buddhism. It can solve the drug problem that is rampant nowadays and give one an opportunity to improve himself/ herself. We don't have

much funding. During the 25 days of ordination we want the youths to experience the monastic lifestyle, be close to the nature and practice meditation. We want them to be able to have happiness without mobile phone. We want everyone to come and see how those youths are trained, which activities are being conducted, what they learn and how they abstain from some things. We'd like to thank to the monks and common people who have sacrificed their time to be our lecturers. We invite everyone to visit us and find an answer. We invite everyone to come and see what we are trying to do here at the Buddha Garden. How about the uphill road? How does the foundation support the maintenance of it? Suphorn: We certainly do support the maintenance of it as it is the route for the travellers to come up here. The distance is 4.6 km from the foot of the hill to the Buddha Garden. Now, we are applying for a legal permit from the Department of Forestry. Some may ask why some parts of the road that are damaged are not repaired. We want you to understand that we have to conform to the regulations. This road used to be a soil road for ox carts before it was paved with concrete with the funding from the foundation's

donation.

พุทธศาสนาคือปรัชญาหรือไม่

วสุ โกยศิริพงศ์

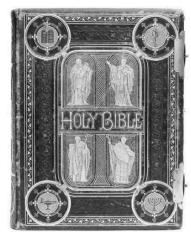

ศาสนาคืออะไร

คำศัพท์คำหนึ่งที่ก่อความขึ้นงงและ เป็นที่ถกเถียงกันเยละก็คือคำว่า ศาสนา (religion) เพื่อที่จะเข้าใจคำนี้ ก่อนอื่นผู้เขียน อยากให้ท่านผู้อ่านออกห่างจากศาสนาพุทธ(ซึ่ง มีศาสนิกชนเพียงแค่ไม่เกิน 10% ของโลก) แล้วมาดูศาสนาคริสต์(ซึ่งเป็นศาสนาที่มีสาวก มากที่สุดในโลกคือประมาณ 31%)กันก่อน

เพื่อที่จะเข้าใจคำๆนี้เราต้องหันมามอง คนเราในยุคหินก่อนที่จะมีความรู้ วิทยาศาสตร์กัน เราไม่สามารถอธิบายอะไร หลายๆอย่างได้ อาทิ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ ฯลฯ เราก็มโนไปว่ามันเกิดจาก เทพองค์นั้นองค์นี้ แล้วเราก็มโนเทพบางองค์ขึ้น มายึดเหนี่ยว เป็นที่พึ่งทางใจ นี่แหละคือศาสนา พอสังคมมนุษย์ยิ่งซับซ้อนขึ้นมา ศาสนาก็ได้รับ การจัดการเป็นสถาบันขึ้นมา มีศาสนสถาน มี คัมภีร์ มีนักบวช ฯลฯ แล้วเพื่อที่จะปกป้อง สถาบันนี้เอาไว้ นักบวชก็ต้องสอนให้คนเห็นว่า ศาสนาเป็นสิ่งจำเป็นเพราะมันทำให้คนเป็น คนดี

ดังนั้น หากจะนิยามคำว่าศาสนาใน ความเข้าใจของชาวโลกส่วนใหญ่ซึ่งไม่ได้นับถือ ศาสนาพุทธก็คือ "ลัทธิความเชื่อใดๆที่มุ่ง อธิบายธรรมชาติของมนุษย์และโลก โดยอาศัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นเครื่องชักจุง ให้คนปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์ที่ได้วางไว้เพื่อเป็นบรรทัดฐานของ

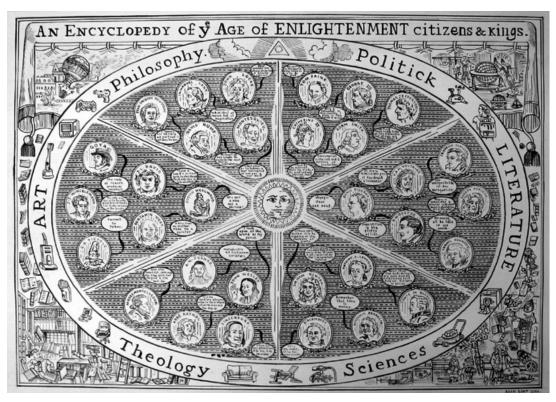
สังคม"

อนึ่ง อยากให้ท่านผู้อ่านวางใจเป็นก ลางว่า คำว่าศาสนานั้นไม่ดำไม่ขาว มันก็ เหมือนกับคำว่าโต๊ะ โต๊ะก็คือวัตถุที่ออกแบบมา เพื่อใช้วางสิ่งของ และมีลักษณะลอยตัว กล่าว ถ้ามีลักษณะแบบนี้ก็เป็นโต๊ะ ไม่ได้ หมายความว่าโต๊ะนั้นดีหรือไม่ดี เป็นของต่ำ หรือเป็นของสูง ตู้อาจจะใช้งานได้ดีแต่มันก็ ไม่ใช่โต๊ะ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าตู้ดีกว่าโต๊ะหรือ โต๊ะดีกว่าตู้ ตู้เป็นของสูงกว่าโต๊ะหรือโต๊ะเป็น ของสูงกว่าตู้ ฉันใดก็ฉันนั้น อะไรก็ตามที่เข้าคำ นิยามว่าคือศาสนา ไม่ว่าจะดีหรือไม่ดี มันก็คือ ศาสนา คะไรก็ตามที่ไม่เข้าคำนิยามว่าคือ ศาสนา ไม่ว่าจะดีหรือไม่ดี มันก็ไม่ใช่ศาสนา

ในคำนิยามนี้ ซึ่งก็คือความเข้าใจของ คนส่วนใหญ่บนโลกนี้ ศาสนาเต๋าถือว่าเป็น ศาสนา ซึ่งทางการจีนก็นับว่าเป็นศาสนา เพราะศาสนาเต๋ามีการใช้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งก็คือ เทพแห่งความบริสุทธิ์สามองค์(三清)เป็นเครื่อง ชักจูงให้คนปฏิบัติตามแนวทางของลัทธิเต๋า (ซึ่งมีมาก่อนศาสนาเต๋า) ส่วนลัทธิขงจื๊อนั้นไม่ ถือว่าเป็นศาสนา เพราะไม่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ถึง แม้ว่าจะวางกฎเกณฑ์ไว้เป็นบรรทัดฐานของ

สังคมก็ตาม และที่สำคัญ บรรทัดฐานของสังคม จากลัทธิขงจื๊อนั้นมีอิทธิพลต่อสังคมจีนมากกว่า บรรทัดฐานของสังคมจากลัทธิหรือศาสนาเต๋า ด้วยซ้ำไป เราจะเห็นได้ว่า การที่ลัทธิขงจื๊อไม่ใช่ ศาสนาก็เพราะมันไม่มีองค์ประกอบของศาสนา คือสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น ไม่ได้หมายความว่ามันสูง กว่าหรือต่ำกว่าศาสนา หรือดีกว่าหรือเลวกว่า ศาสนาแต่อย่างใด มันเป็นเพียงสิ่งคนละ ประเภทกัน

ศาสนาได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการ ปกครองผู้คนมาซ้านาน ในสังคมตะวันตกนับ แต่อดีตกาลจนถึงยุคพวกเขาล่าอาณานิคมกัน นั้น พวกเขาพยายามเผยแพร่ศาสนาคริสต์และ ค่านิยมว่าศาสนาคือสิ่งที่ดี คนเราต้องมีศาสนา เพราะถ้าไม่มีศาสนาแล้วก็จะไม่มีจริยธรรม ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะปกครองคนในอาณานิคมของตน จนถึงกับอ้างว่าพุทธศาสนานั้นไม่ใช่ศาสนา เป็นเพียงปรัชญา คนเราต้องมีศาสนาจึงควรมา เป็นคริสตศาสนิกชนกัน อย่างไรก็ดี ในเวลาต่อ มาเมื่อกระแสแห่งยุคเรื่องปัญญา(The Age of Enlightenment)ได้เข้มแข็งขึ้นในโลกตะวันตก ศาสนาก็เริ่มถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในการ ปกครองของชนชั้นปกครอง โดยอาศัยความ

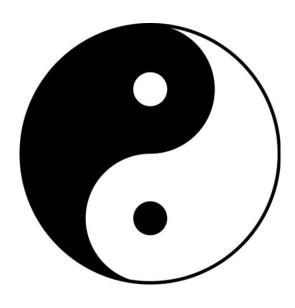
เชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นเครื่องชักจูงผู้คน ผู้คน เริ่มมองเห็นว่าจริยธรรมนั้นเป็นของที่มีอยู่แล้ว ตามธรรมชาติของมนุษย์หรือเรียกได้ว่าเป็น กฎหมายธรรมชาติ(Natural Laws)นั่นเอง การ ที่ศาสนาอ้างว่าเป็นบ่อเกิดของจริยธรรมนั้น เป็นแค่การแอบอ้าง คนเราโดยเนื้อแท้แล้วถึง จะไม่มีศาสนาก็มีจริยธรรมได้ กระแสนี้ยิ่งนับ วันยิ่งแข็งแรงในหมู่ผู้มีความรู้ ดั่งที่เราจะเห็นได้ ว่าผู้มีความรู้จำนวนมากเลือกที่จะไม่นับถือ ศาสนาใดๆ อาทิ บิลล์ เกตส์ เพราะเห็นว่า ศาสนาไม่ได้เป็นสิ่งที่ดี

พุทธศาสนาคือศาสนาหรือไม่

แล้วสำหรับพุทธศาสนาล่ะ มันคือ ศาสนาหรือไม่ ซึ่งก็แน่นอนว่าเราต้องกลับมาดู กันว่าพุทธศาสนานั้นมีลักษณะที่ตรงกับ คำนิยามของศาสนาที่คนส่วนใหญ่ในโลกเข้าใจ กันหรือไม่

อันพุทธศาสนานั้นมุ่งอธิบายธรรมชาติ ของมนุษย์และโลก โดยอาศัยสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งก็ คือพระพุทธเจ้าเป็นเครื่องชักจูง ให้ผู้คนปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ที่ได้วางไว้ซึ่งก็คือพุทธธรรม คำสอน เพื่อเป็นบรรทัดฐานของสังคม ดังนั้น พุทธศาสนาเป็นศาสนาอย่างแน่นอน อย่างไรก็ ดี ในครั้งแรกที่พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมจน เกิดลัทธินี้ขึ้นมานั้น ลัทธินี้ยังไม่เป็นศาสนา เพราะพระพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้เชื่อในสิ่งศักดิ์ สิทธิ์ และไม่ได้ยกตนเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์แต่อย่าง ใด อย่างไรก็ดี พุทธศาสนาได้กลายมาเป็น ศาสนาเมื่อพระพุทธเจ้าทรงปรินิพพานไปแล้ว และคนรุ่นหลังได้เริ่มนับถือพระพุทธเจ้าเป็นสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์ต่างหาก

ถ้าเป็นเช่นนั้น แล้วสำหรับคนที่เข้าใจ พุทธธรรมจนถ่องแท้เสียจนไม่ได้นับถืออะไร เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์แล้วนั้น นี่ยังจะถือว่าเขานับถือ

ศาสนาอีกหรือไม่ อันนี้ก็ต้องบอกว่าไม่ได้นับถือ ศาสนา เพียงแต่ดำเนินชีวิตตามปรัชญาพุทธ ดังที่มีคนญี่ปุ่นจำนวนมากที่เขาเข้าวัดเข้าวา รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ศึกษาพุทธ ธรรม และดำเนินชีวิตตามวิถีแห่งพุทธธรรม แต่ เขากลับบอกว่าเขาไม่ได้นับถือศาสนาใดๆ นั่นก็ เป็นเพราะนิยามของคำว่าศาสนาในความเข้าใจ ของเขาคือแบบนี้

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ อาจจะทำให้ท่าน ผู้อ่านบางท่านเข้าใจผิดคิดว่าผู้เขียนต่อต้าน การนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของพุทธศาสนา อันที่ จริงแล้ว ผู้เขียนส่งเสริมด้วยซ้ำ ด้วยเหตุผลที่ว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพุทธศาสนานั้นชักจูงให้คนเข้าหา พุทธธรรม โดยในสังคมไทยที่ผู้คนมีแนวโน้มจะ เชื่อในเรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์กันอยู่แล้ว หากพุทธ ศาสนาเสื่อมลง ผู้คนก็จะหันไปนับถือศาสนา อื่น ดังนั้น ในสภาพสังคมแบบนี้ ความเป็น ศาสนาของพุทธศาสนาจึงเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริม ให้มีต่อไป แต่ในสังคมอื่นซึ่งมีสภาพสังคมแตก ต่างกันจากของไทยนั้น มันก็เป็นอีกเรื่อง

การที่พุทธศาสนาได้กลายมาเป็น ศาสนานั้นแน่นอนว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะถ้าหาก มันไม่ได้กลายมาเป็นศาสนาแล้ว องค์ความรู้ ของมันก็คงจะถูกละทิ้งไปตั้งแต่ในอดีตกาลไม่ หลงเหลือมาจนปัจจุบัน เพราะผู้คนทั้งหลายก็ จะไปแสวงหาที่พึ่งทางใจคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์จาก ศาสนาอื่นนั่นเอง ดังนั้น หากพุทธศาสนาคือ ผลไม้ พุทธธรรมก็คือเนื้อ ส่วนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งหลายก็คือเปลือก ถ้าไม่มีเปลือกเนื้อก็อยู่ไม่ ได้ แต่ใครจะกินผลไม้นี้ก็ต้องปลอกเปลือกออก แล้วกินเนื้อ

BUDDHIST PHILOSOPHY AND THE MODERN WORLD

Is Buddhism a philosophy?

Wasu Koysiripong

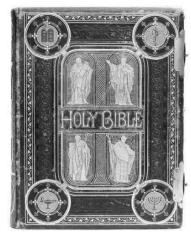
What is a religion?

A term that is rather confusing and brings about many discussions is the term "religion". In order to understand this term, I'd like everyone to forget about Buddhism (a religion that has the followers numbering no more than 10% of the World population) for a moment and look into Christianity, which is the largest religion in the World (with the followers numbering about 31% of the World population).

Simply speaking, in the Stone Age, before we had any scientific

knowledge, we were unable to explain many things such as natural phenomena, diseases etc. Then, we imagined that these things were caused by gods and we created gods to be our saviors so that we would have peace of mind. This is the origin of a religion.

Then when the human society had become more complex, religions were organized as institutes. Then, we began having places of worship, clerics etc. Then, in order to protect the institute, the clerics have to teach people that their religion is necessary

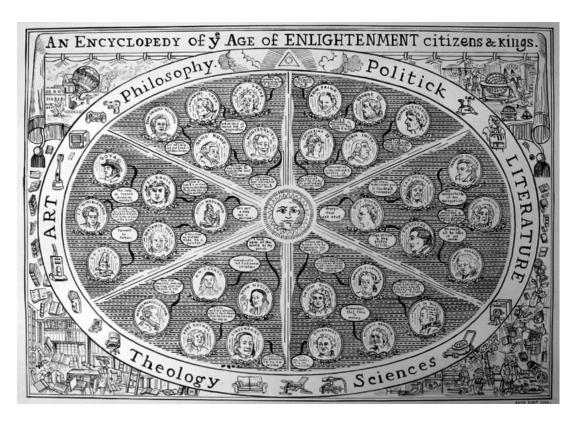

as it brings about morals.

Therefore, the term religion in the understanding of most people in the World, who are not Buddhists, can be defined as "A belief system that aims at explaining the nature of humans and the World by using holy things to convince people to follow the rules that are laid to be the foundation of the society."

I'd like you to consider the term religion as a neutral term. It is just like the term "table". A table is an object designed for having other objects placed on them, and it is movable. Any object that has these features is qualified to be a table. It doesn't mean a table is good or bad, superior or inferior. A shelf may be functional as well but it is not a table. It doesn't mean a shelf is better than a table or a table is better than a shelf. It doesn't mean a shelf is more superior than a table or a table is more superior than a shelf. Similarly, whatever is qualified to be a religion, no matter good or bad, is a religion. Whatever is not qualified to be a religion, no matter good or bad, is not a religion.

In this definition, which is what most people in the World understand. Taoism is a religion. Indeed, China officially recognizes it as a religion because Taoism has holy things, which are the Three Gods of Purity (三清) as a tool to convince people to buy the philosophy of Taoism (which predates the religion). Confucianism, on the other hand, isn't a religion as it doesn't any holy thing, though Confucianism also has rules that lay the foundation for the society. Indeed, Confucianism has more influence to the Chinese society than the Taoism. Therefore, we can see Confucianism isn't a religion only because it doesn't have a factor of a religion, which is to have holy things. However. doesn't it Confucianism is superior or inferior to a religion, or better or worse than a religion. It is only another kind of thing.

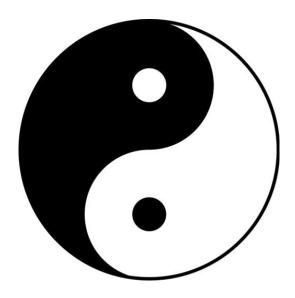

Religions have been used as tools in governing people for a long time. In the Western society from the onset of the civilization to the Colonization Era, they tried to propagate Christianity and the viewpoint that religions are a must for the society because without religions, people won't be moral, in order to govern their subjects in the colonies. Some even claimed that Buddhism isn't a religion, but only a philosophy, and as people must have a religion, we should convert to Christianity. However, as the Age of Enlightenment has become stronger in the West, religion is viewed by many as a tool of the governing class that uses believes

in holy things to convince people. Many have seen that morals are inborn to humans. Morals are the so-called "natural laws". The claim that religions are sources of morals is a false claim. Humans, without a religion, can have morals. This movement is over time getting stronger in communities of knowledgeable people as we can see that many people today such as Bill Gates, chose not to believe in any religion because they see that religions are not a good thing.

Is Buddhism a religion?

How about Buddhism? Is it a religion? To answer this question, we have to see whether Buddhism meets the definition of religion as

aforementioned.

Buddhism is a belief system that aims at explaining the nature of humans and the World by using a holy thing, which is the Buddha, to convince people to follow the rules that are laid to be the foundation of the society, which are the Dharma. Therefore Buddhism is certainly a religion. However, at first when the Buddha created this school of thought, Buddhism back then wasn't a religion because the Buddha never taught anyone to believe in a holy thing, and he also didn't claim himself as a holy person. Nevertheless, Buddhism became a religion after the Buddha passed away and the later people began to regard the Buddha as a holy

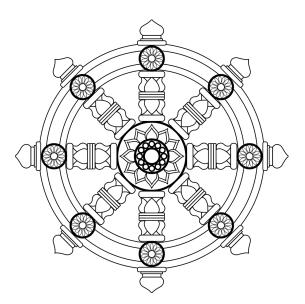
according to the Buddha Dharma, claim themselves as non-believers. They do so because they hold this definition of religion.

Up to here, you may have misunderstood that I object the belief in holy things in Buddhism. Actually, I support it with the reason that holy things in Buddhism convince people to learn the Buddha Dharma, and because the Thais tend to believe in holy things anyway, if Buddhism gets weaker the people will turn to believe in other religions. Therefore, in this kind of society, it is necessary to keep promoting Buddhism as a religion. Yet, in other societies that are different from the Thai society, it is another story.

That Buddhism has become a religion is a good thing because if it hadn't, the body of knowledge would have been deserted for a long time because the people, especially in the past, would have turned to other religions. Therefore, if Buddhism was a fruit, the Buddha Dharma would be its flesh and the belief in holy things would be its rind. Without the rind, the flesh cannot retain. Yet, to eat the fruit, one must peel off the rind and eat the flesh.

๑ อันเนื่องด้วย 8 กรกฎาคม 2560 วันอาสาฬหบูชา ๑

พุทธทาสภิกขุ

วันอาสาหหบูชาวันนี้เป็นวันที่พระธรรมได้ ปรากฏขึ้นในโลก เป็นวันที่พระพุทธองค์ได้ทรง แสดงธรรมตามที่ได้ตรัสรู้มา เพื่อประโยชน์สุข แก่มหาชน เรียกว่าปฐมเทศนา คือ ธรรมจักร กัปปวัตนสูตร ได้แก่อริยสัจและมรรคมีองค์ แปด วันนี้จึงเป็นวันแห่งพระธรรม ซึ่งจะเป็น เครื่องคุ้มครองโลกช่วยโลกให้รอด เรียกอีก อย่างว่าวันแห่งความถูกต้อง ถูกต้องในลักษณะ 8 ประการ ซึ่งเราควรปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

ปยุตุโตภิกขุ

เมื่อวันอาสาหหบูชาเวียนมาถึง พุทธศาสนิกชน นอกจากทำบุญและประกอบพิธีต่างๆตาม ประเพณีแล้ว ควรสำรวจตนว่า ชีวิตของเราได้ เจริญงอกงามขึ้นด้วยความเป็นอยู่อย่างผู้รู้เท่า ทันโลกและชีวิตนี้บ้างแล้วเพียงใด เรายังดำเนิน ชีวิตอยู่อย่างลุ่มหลงมัวเมาหรือมีจิตใจอิสระ ปลอดโปร่งผ่องใสบ้างแล้วเพียงใด เราก้าวหน้า ไปในมรรคาแห่งวิถีชีวิตของชาวพุทธอยู่ใน ระดับใดแห่งมัชฌิมาปฏิปทา

พระปราโมทย์ ปาโมชโช

วันนี้เป็นวันที่ถือว่าเป็นชัยชนะ ชัยชนะของ ธรรมะ เป็นวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วมา ประกาศธรรมะเป็นครั้งแรก ผลของการ ประกาศธรรมะของท่านทำให้มีผู้รู้ธรรมเห็น ธรรมตามท่าน คือท่านโกณทัญญะ รู้ธรรมเห็น ธรรมตามพระพุทธเจ้าเป็นคนแรก

พระไพศาล วิสาโล

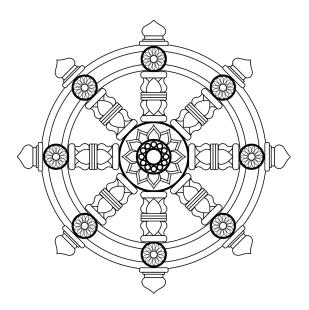
การใคร่ครวญสาระของวันอาสาฬหบูชา ช่วย เตือนใจให้ตระหนักว่าชีวิตนี้มีค่าเกินกว่าที่จะ อยู่ไปวันๆ หรือมัวเสพสุข ไล่ล่าหาทรัพย์ เพียง เพื่อจะถูกความทุกข์บีบคั้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนสิ้นลมใปในที่สุด เราทุกคนมีศักยภาพมาก กว่านั้นและสามารถเข้าถึงภาวะที่ประเสริฐกว่า นั้นมาก

BHIKKHU'S BLESSINGS

Translated to English: Wasu Koysiripong

On the occasion of the 8th of July 2017,

Buddhadasa Bhikkhu

The Asalha Puja Day was the day the Buddha Dharma was originated in this World. It was the day the Buddha first lectured the Dharma that he'd discovered, for the sake of everyone. It is called "Pathomthesana". Its topic is Dhammachakkapavattana Sutra, which is about the Four Noble Truths and the Eightfold Path. Therefore, today is the day of the Dharma, which is a tool to protect the World, to help the World to survive. It can be also be called. the Day of the Correctness - the correctness in 8 aspects. It is what we must practice well.

Payutto Bhikkhu

When the Asalha Puja Day arrives, the Buddhists, apart from doing merits and ritual ceremonies according to the traditions, shall also observe how well our life has improved as a person who is aware of the World and the life. Are we still living our lives with obsession? How free and clear is our mind now? How much have we progressed in the way of Buddhism, and on which level of the middle path are we now?

Phra Pramoth Pramodcho

Today is the day of victory, the victory of the Dharma. It was the first day the Buddha declared the Dharma since he had been enlightened. This declaration resulted in enlightening many others. The first one was Kaundinya. He was the one who first understood the Dharma of Buddha.

Phra Paisal Visalo

The consideration of the importance of the Asalha Puja Day helps remind oneself that this life is more valuable than just living with no purpose, or just chasing earthly pleasures and wealth, just to be bitten by the suffering again and again until death. We have a higher potential than doing just that. We can transcend all those things to a much higher state.

เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ*(3)

พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ. ปยุตุโต)

แล้วในเวลาเดียวกัน จุดหมายของเศรษฐศาสตร์ ก็เพื่อสนองความต้องการ ให้เกิดความพอใจ

ความพอใจนี้ก็เป็นคุณค่าอยู่ในจิตใจ ของคน

เศรษฐศาสตร์จึงทั้งขึ้นต้นและลงท้าย ด้วยเรื่องคุณค่าในจิตใจ

นอกจากนั้น การตัดสินใจอะไรต่างๆ ในทางเศรษฐกิจก็ต้องอาศัยคุณค่าต่างๆ เป็นอันมาก ฉะนั้น การที่เศรษฐศาสตร์จะเป็น value-free หรือเป็นอิสระจากคุณค่านั้นจึง เป็นไปไม่ได้

รวมความว่า เศรษฐศาสตร์ไม่สามารถ จะเป็นวิทยาศาสตร์ที่สมบูรณ์ได้ เพราะจะต้อง ขึ้นต่อคุณค่าบางอย่าง

เมื่อมองในแง่นี้ จะขอตั้งข้อสังเกต 2 อย่าง คือ

ในแง่ที่หนึ่ง เศรษฐศาสตร์ไม่สามารถ เป็นวิทยาศาสตร์ได้โดยสมบูรณ์ หรือไม่ สามารถเป็นวิทยาศาสตร์ได้แท้จริง เพราะไม่ อาจเป็นอิสระจากคุณค่าต่างๆ

นอกจากนั้น ในหลักการและทฤษฎี ทางเศรษฐศาสตร์จะเต็มไปด้วยอัสซัมชั่น (assumptions) คือข้อที่ถือว่ายุติเป็นอย่างนั้น เป็นความจริงโดยที่ยังไม่ได้พิสูจน์ เมื่อยังเต็ม ไปด้วยอัสซัมชั่นต่างๆแล้ว จะเป็นวิทยาศาสตร์ ได้อย่างไร อันนี้ก็เป็นข้อแย้งที่สำคัญ

ในแง่ที่สอง การเป็นวิทยาศาสตร์นั้นก็

ไม่ใช่เรื่องที่ดี เพราะว่าวิทยาศาสตร์ไม่สามารถ แก้ปัญหาของมนุษย์ได้ทุกอย่าง

วิทยาศาสตร์นั้นมีขีดจำกัดมากใน การแก้ปัญหาของมนุษย์ วิทยาศาสตร์แสดง ความจริงได้แง่หนึ่งด้านหนึ่ง โดยเฉพาะที่ เกี่ยวกับวัตถุเป็นสำคัญ ถ้าเศรษฐศาสตร์เป็น วิทยาศาสตร์ ก็จะพ่วงตัวเข้าไปอยู่ในแนวเดียว กับวิทยาศาสตร์ คือสามารถแก้ปัญหาของ มนุษย์ได้เพียงในวงจำกัดด้วย

ท่าทีที่ดีของเศรษฐศาสตร์ก็คือ การมองและยอมรับตามเป็นจริง

การที่เศรษฐศาสตร์จะเป็น วิทยาศาสตร์หรือพยายามเป็นวิทยาศาสตร์นั้น ถ้าถือเป็นเพียงภาระด้านหนึ่งทางวิชาการ ก็เป็นความดีอย่างหนึ่งของเศรษฐศาสตร์ ซึ่งก็เป็นคุณค่าที่น่าจะรักษาไว้

แต่ในเวลาเดียวกัน เพื่อการแก้ปัญหา ของมนุษย์ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น หรือให้ได้ผลจริง เศรษฐศาสตร์โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันนี้ ที่ถึง ยุคหัวเลี้ยวหัวต่อของสังคมมนุษย์ ก็น่าจะเปิด

ตัวกว้างออกไปใน

การที่จะยอมรับร่วมมือกับวิทยาการ และกิจกรรมสาขาอื่นๆของมนุษย์ โดยยอมรับ ที่จะพิจารณาเรื่องคุณค่าต่างๆในสายตาที่มอง อย่างทั่วตลอดยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ เพราะเหตุผลคือ เมื่อเราบอกว่า เศรษฐศาสตร์ไม่เกี่ยวกับเรื่องคุณค่า เราก็จะ พยายามเลี่ยงหลบและไม่ศึกษาเรื่องคุณค่านั้น ซึ่งจะทำให้เรามองมันไม่ชัดเจน และจัดการมัน ไร่ได้ดี

แต่เมื่อเราไม่เลี่ยงหลบ โดยยอมรับ ความจริงแล้ว เราก็มองและเห็นมันเต็มตา ได้ ศึกษาให้รู้เข้าใจมันให้ชัดเจน คุณค่านั้นก็จะมา เป็นองค์ประกอบของวิทยาการตามฐานะที่ถูก ต้องของมัน ทำให้มองเห็น

ตลอดกระบวนการของความเป็นจริง และจัดการมันได้อย่างดี

นอกจากนั้น ถ้าเราไม่ศึกษาเรื่องคุณค่า นั้นให้ตลอดสาย การที่จะเป็นวิทยาศาสตร์ก็ เกิดขึ้นไม่ได้ เพราะเราจะไม่สามารถมีความ เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนความจริงที่มีคุณค่านั้น เป็นองค์ประกอบอยู่ด้วยโดยตลอดหรือโดย สมบูรณ์

เศรษฐศาสตร์นั้นต้องอิงอาศัยคุณค่าที่ เป็นนามธรรม แต่ปัจจุบันนี้เศรษฐศาสตร์ ยอมรับคุณค่านั้นแต่เพียงบางส่วนบางแง่ ไม่ ศึกษาระบบคุณค่าให้ตลอดสาย ดังนั้น เมื่อมี องค์ประกอบด้านคุณค่าเข้ามาเกี่ยวข้องเกิน กว่าแง่หรือเกินกว่าระดับที่ตนยอมรับพิจารณา ก็ทำให้เกิดความผิดพลาดในการคาดหมายหรือ คาดคะเนผล เป็นต้น

ขอยกตัวอย่างเช่น เรามีหลักทาง เศรษฐศาสตร์ข้อหนึ่งว่า คนจะยอมเสียสิ่งหนึ่ง สิ่งใดก็ต่อเมื่อได้สิ่งอื่นมาทดแทนจึงจะได้ ความพอใจเท่ากัน อันนี้เป็นหลักการทาง เศรษฐศาสตร์ข้อหนึ่ง เรื่องนี้ทางฝ่ายของพวก นามธรรมก็อาจจะแย้งว่าไม่จริงเสมอไป บางที คนเราได้คุณค่าความพอใจทางจิตใจโดยที่เสีย สิ่งหนึ่งสิ่งใดไปโดยไม่ได้สิ่งอื่นมาทดแทนก็มี อย่างเช่นพ่อแม่รักลูก พอรักลูกมากก็ยอมเสีย สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ เมื่อลูกได้สิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นไป พ่อแม่ไม่จำเป็นต้องได้อะไรตอบแทน แต่พ่อ แม่ก็มีความพึงพอใจ และอาจจะพึงพอใจมาก กว่าการได้อะไรตอบแทนด้วยซ้ำ ในกรณีนี้ ที่ เป็นอย่างนั้นก็เพราะว่าพ่อแม่มีความรัก

ทีนี้ ถ้ามนุษย์สามารถมีความรักคนอื่น ได้กว้างขวางขึ้น ไม่รักเฉพาะลูกของตัวเอง แต่ขยายออกไปรักพี่รักน้อง รักเพื่อนร่วมชาติ รักเพื่อนมนุษย์แล้ว เขาก็อาจจะเสียสละสิ่งใด สิ่งหนึ่งไปโดยไม่ได้อะไรตอบแทนมา แต่กลับมี ความพึงพอใจมากขึ้น ไม่ใช่ว่าไม่ได้รับความพึง พอใจหรือพึงพอใจเท่ากัน แต่พึงพอใจมากขึ้น ด้วยซ้ำไป อันนี้ก็เป็นเรื่องของคุณค่าที่เข้ามา แสดงผลในทางเศรษฐศาสตร์เหมือนกัน

หลักทางเศรษฐศาสตร์อีกข้อหนึ่ง บอกว่า ราคาต่ำลง-คนยิ่งซื้อมาก ราคา ยิ่งแพง-คนยิ่งซื้อน้อยลง และตามธรรมดา ทั่วไปก็เป็นอย่างนั้น ถ้าของราคาต่ำลงทำให้ คนมีอำนาจซื้อมาก ก็ซื้อได้มาก คนก็มาซื้อกัน มากขึ้น แต่ถ้าของนั้นแพงขึ้น อำนาจซื้อของ คนก็น้อยลงคนก็มาซื้อน้อยลง

แต่ไม่ใช่เป็นอย่างนั้นเสมอไป ถ้าเรารู้ ว่าคนในสังคมมีค่านิยมชอบอวดโก้อวดฐานะ กันมาก เราก็เอาค่านิยมมาใช้เร้าให้คนเกิด ความรู้สึกว่าของแพงนี่มันโก้มาก คนไหนซื้อ ของแพงได้ คนนั้นเด่นมีฐานะสูง

ปรากฏว่ายิ่งทำให้ราคาสูง ของยิ่งแพง คน(ในบางสังคม)กลับยิ่งไปซื้อมาก เพราะ อยากจะโก้ อยากแสดงว่าตัวมีฐานะสูง ฉะนั้น หลักเศรษฐศาสตร์บางอย่างจึงขึ้นต่อเรื่อง คุณค่าเป็นอย่างมาก

ว่าที่จริง ตัวอย่างต่างๆก็มีทั่วๆไปที่ แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมหรือคุณค่าต่างๆใน สังคมนี้เป็นตัวกำหนดราคา ซึ่งเศรษฐศาสตร์ก็ เอามาใช้ ดังจะเห็นได้ในตัวอย่างง่ายๆ

สมมุติว่ามีคนสองคนเรือแตก ไปติดอยู่ บนเกาะหนึ่ง คนหนึ่งมีข้าวตาก 1 กระสอบ อีกคนหนึ่งมีสายสร้อยทองคำ 100 สาย ตาม ปกติในสังคมทั่วไป คนที่มีสายสร้อยทองคำ 1 สายอาจจะซื้อข้าวตั้งหรือข้าวตากได้หมดทั้ง กระสอบ หรือว่าข้าวตากทั้งกระสอบนั้นอาจ จะไม่พอกับราคาค่าสายสร้อยทองคำสายเดียว ด้วยซ้ำ แต่ตอนนี้เขาไปติดอยู่บนเกาะ มองไม่ เห็นทางว่าจะรอด ไม่เห็นว่าจะมีเรืออะไรมา ช่วยเหลือ ตอนนี้มูลค่าจะต่างไป ผิดจากเดิม แล้ว ตอนนี้คนที่มีข้าวตากหนึ่งกระสอบอาจ จะใช้ข้าวตากเพียง 1 ชิ้นแลกเอาสายสร้อย ทองคำทั้ง 100 สายก็ได้ บางที่ไม่ยอมรับด้วย ซ้ำไป คุณค่าจึงเป็นไปตามความต้องการ

แต่ที่ต้องการชี้ในที่นี้ก็คือว่า เศรษฐศาสตร์จะต้องแยกแยะเกี่ยวกับ ความหมายของความต้องการ ตลอดจน คุณภาพของความต้องการด้วย เศรษฐศาสตร์ บอกว่า เราเกี่ยวข้องแต่ความต้องการอย่าง เดียวไม่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของความต้องการ นี้เป็นหลักการของเศรษฐศาสตร์ แต่คุณภาพ ของความต้องการนั้นก็มีผลต่อเศรษฐศาสตร์ นอกจากนั้น คนสองคนนี้อาจจะไม่แลกเปลี่ยน กันก็ได้ คนที่มีสายสร้อยทองคำอาจจะถือ โอกาสตอนที่คนมีข้าวตากไม่อยู่ มาลักเอาข้าว ตากไปเสียก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแลกกับคนอื่น หรือดีไม่ดีแกอาจจะฆ่านายคนมีข้าวตากเสีย

เลย เพื่อจะเอาข้าวตากไปเสียทั้งหมดกระสอบ ในทางตรงกันข้าม สองคนนั้นอาจจะเกิดมี ความรักกันขึ้นมาก็เลยร่วมมือกัน เลยไม่ต้อง ชื้อต้องขาย ไม่ต้องแลกเปลี่ยน ก็กินข้าวตาก ด้วยกันจนหมดกระสอบ อันนี้ก็อาจจะเป็นไป ได้ทั้งสิ้น

เพราะฉะนั้น นอกจากการแลกเปลี่ยน กิจกรรมอาจจะมาในรูปของการทำร้าย การ ร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน หรืออะไรก็ได้

เพื่อแสดงให้เห็นว่า เศรษฐศาสตร์เป็น วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์เป็น objective คือ มองอะไรๆตามสภาววิสัย ไม่เอาคุณค่าความ รู้สึกทางจิตใจเข้าไปปะปน นักเศรษฐศาสตร์ บางที่ก็จะยกตัวอย่างต่างๆ มาให้ดู เช่นบอกว่า เหล้าหรือสุรา 1 ขวด กับก๋วยเตี๋ยว 1 หม้ออาจ จะมีคุณค่าหรือมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์เท่ากัน การเสียเงินไปเข้าในต์คลับครั้งหนึ่ง อาจมีค่า ทางเศรษฐกิจสูงกว่าการเข้าฟังปาฐกถา ครั้งหนึ่งในเวลาเท่ากัน อันนี้เป็นความจริง ทางเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ไม่พิจารณา คุณค่าใดๆทั้งสิ้น เขาจะไม่พิจารณาว่าสินค้านั้น หรือการกระทำนั้น การผลิต การบริโภค หรือ การซื้อขายนั้น จะก่อให้เกิดคุณประโยชน์หรือ โทษอะไรขึ้นหรือไม่ เข้าในต์คลับแล้วจะ สิ้นเปลืองเงินทำให้หมกมุ่นมัวเมาเป็นอบายมุข หรือจะดีจะชั่วในแง่หนึ่งแง่ใดก็ตาม เศรษฐศาสตร์ไม่เกี่ยว หรือว่าเข้าฟังปาฐกถา แล้วจะได้ความรู้เจริญปัญญาเป็นประโยชน ์แก่จิตใจก็ไม่ใช่เรื่องของเศรษฐศาสตร์ เรา อาจจะพิจารณาคุณหรือโทษในแง่อื่นๆ แต่ เศรษฐศาสตร์จะไม่พิจารณาด้วย

ในกรณีตัวอย่างที่ยกมานี้ ถ้าพิจารณา ให้ดีจะเห็นว่า ความเป็นวิทยาศาสตร์และ ความเป็น objective ของเศรษฐศาสตร์นั้น ออกจะผิวเผินและคับแคบมาก คือมองความ จริงช่วงเดียวสั้นๆแบบตัดตอนขาดลอยเท่าที่ตัว ต้องการ ไม่มองกระบวนการแห่งเหตุปัจจัยที่ เป็นจริงให้ทั่วถึงตลอดสาย ซึ่งเป็นลักษณะ ของเศรษฐศาสตร์ในยุคอุตสาหกรรม ทำให้ เศรษฐศาสตร์ไม่อาจจะเป็นวิทยาศาสตร์ได้จริง และไม่เป็น objective เพียงพอ เศรษฐศาสตร์ ยุคต่อไปอาจจะขยายการมองให้ทั่วถึงตลอด กระบวนการของเหตุปัจจัย โดยสอดคล้องกับ ความจริงมากยิ่งขึ้น ดังที่มีแนวโน้มขึ้นบ้างแล้ว ในปัจจุบัน ดังในตัวอย่างที่ยกขึ้นมาพูดเรื่อง เหล้า 1 ขวด กับก๋วยเตี๋ยว 1 หม้อ เรามองได้ว่า มูลค่าในทางตลาดซื้อขายนั้นเท่ากันจริง แต่ มูลค่าแม้ในทางเศรษฐกิจนั้นเอง ความจริงก็ไม่ เท่ากัน

ถ้าพิจารณาลึกซึ้งลงไป จะมองเห็นว่า สุรา 1 ขวดนั้นมีมูลค่าทางเศรษฐกิจอีก มากมาย

1.มูลค่าทางเศรษฐกิจที่มาจากการเสีย คุณภาพชีวิต สุราขวดนี้อาจจะทำลายสุขภาพ ของคน และทำให้ต้องเสียเงินรักษาสุขภาพของ คนนั้นอย่างไม่รู้ว่าจะสิ้นเปลืองเงินไปอีกเท่าไร นี่เป็นความสูญเสียในด้านคุณภาพชีวิต แต่มี ผลทางเศรษฐกิจด้วย

2.ในการผลิตสุรานั้น โรงงานสุราอาจ จะทำให้เกิดควันที่มีกลิ่นเหม็น ควันที่เป็น อันตรายต่อสุขภาพ ทำให้เกิดส่าเหล้า เป็นต้น ซึ่งเป็นการทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ แล้วมูลค่าความเสีย

หายทางธรรมชาตินี้ก็กลับมามีผลต่อ เศรษฐกิจอีก อาจจะทำให้รัฐต้องสิ้นเปลืองงบ ประมาณระยะยาวในการแก้ไขปัญหาสภาพ แวดล้อม

3.คนที่กินสุราแล้วนั้นอาจจะขับรถไป แล้วเกิดรถชนกัน ก็ทำให้เกิดผลเสียหายทาง เศรษฐกิจอีก

4.ผลเสียหายในทางสังคม เช่น ทำให้ เกิดอาชญากรรม ซึ่งคิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ อีกจำนวนมาก

5.เหล้า 1 ขวดนี้อาจจะทำให้คนนั้น เมามาย มีสติไม่ค่อยดี ทำให้สูญเสีย ประสิทธิภาพในการทำงาน ก็กระทบต่อ productivity คือการเพิ่มผลผลิตอีก

ทั้งห[ุ]มดนี้เป็นเรื่องของเศรษฐกิจทั้งสิ้น เป็นอันว่าเราจะต้องคิดเรื่องเศรษฐกิจหรือ มูลค่าทางเศรษฐกิจกว้างออกไป ไม่ใช่เฉพาะ ราคาที่ตีในตลาดเท่านั้น

ปัจจุบันนี้ก็มีความโน้มเอียงในการที่จะ เอามูลค่าด้านอื่นนี้เข้ามารวมด้วย เรียกว่าเป็น external costs แต่ปัจจุบันนี้ยังมองเฉพาะ เรื่องมูลค่าด้านสภาพแวดล้อม คือมลภาวะ ดังที่นักเศรษฐศาสตร์บางกลุ่มให้นำเอามูลค่าใน การทำลายสภาพแวดล้อมนี้รวมเข้าในมูลค่า ทางเศรษฐกิจ แม้แต่ในการที่จะตีราคาสินค้า ด้วย

แต่ว่าที่จริงแล้วยังไม่พอหรอก ก็อย่าง สุรา 1 ขวดที่ว่าเมื่อกี้ เราอาจจะคิดแต่ค่าสภาพ แวดล้อม แต่ค่าทางสังคม ศีลธรรม และ สุขภาพ(เช่น อาชญากรรม ประสิทธิภาพในการ ผลิต)อีกเท่าไร ซึ่งมูลค่าเหล่านี้ล้วนย้อนกลับ มามีผลทางเศรษฐกิจอีกทั้งสิ้น

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

^{*} บทความนี้คัดมาจากหนังสือ เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9 พ.ศ.2548 ซึ่งเรียบเรียงจากปาฐกถาธรรม ของพระพรหม คุณาภรณ์(ประยุทธ์ ปยุตฺโต ปัจจุบันเป็นสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์) ในมงคลวารอายุครบ 72 ปี ของศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ณ หอประชุมเล็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ วันที่ 9 มีนาคม 2531

Buddhist Economics (3)*

Phra Brahmagunabhorn (P.A. Payutto)

Economic decisions concerning production, consumption, etc. are largely value-dependent, as

for example in debates over the granting of mining concessions in national parks. Consequently, it is impossible for economics to be valuefree, and it is this dependence on values that disqualifies economics from being a complete science.

Two further points may be made in this connection, the first being that economic principles and theories are full of unverified assumptions, and that a science cannot be so based. It is an important objection. Secondly, it is not such a good thing for economics to be a science anyway. Science has too many limitations to be able to solve all the problems of humanity. It shows only one side of the truth, that which concerns the material world. If economics actually became a science then it would be pulled along the same pathway as science, and then would be restricted in its ability to remedy human suffering.

The best attitude for economics is to see and accept the truth of things.

The attempt of economics to be scientific (i.e. exact and precise) is one of its good points and should be

maintained. However, at the same time, for any real or effective answer to human suffering, particularly at the present time which is a 'turning point' for human society. Economics should surely open itself up to cooperation with other disciplines. It should cast а wider, comprehensive eye on the question of values. As soon as values have been accepted as legitimate objects for consideration, then they become factors to be studied in accordance to their proper status, enabling the whole causal process to be seen. But if values are not studied then economics can never be scientific because it cannot develop any understanding of the whole causal process of which values

form an integral part.

At present economics only accepts certain sorts or aspects of values as being relevant to it. It does not study the whole range of value systems. Errors are made, for instance, in economic forecasting, when the factor of values comes into play at a much more significant level than economics is willing to allow for. To give an example: one principle of economics

is that people will only agree to part with something when they can replace it with something that will afford them equal satisfaction. Here an objection might be made that this is not

invariably true. Sometimes we can experience a sense of satisfaction by parting with something without getting anything tangible in return, as when parents out of love for their children may give them something as a gift without expecting anything back. They feel satisfied, more so perhaps than if they had received something in return, the cause being of course, the love they feel for their children. If human beings could expand their love of others, not confining it to their own families, but feeling love for all other people then they might be able to part with things without receiving anything in return, and experience more satisfaction than before. They would not only not be deprived of satisfaction, or just receive compensatory amount, but they would actually experience much more satisfaction. This too is an example of how values can affect economic matters.

Another economic principle states that when prices go down, people buy more; when prices go up, people buy less. That is generally the way that things happen. If prices are

lowered, peoples' purchasing power increases. They buy more, and the number of consumers increases. But that is not always the case. If one knows that the members of a society are given to ostentation and flaunting of possessions as status symbols, then one can make use of that tendency to induce people to think of expensive goods as trendy. People are led to believe that whoever is able to buy such and such an expensive object will stand out from the crowd and be a member of high society. Then it occurs that the more that one raises the price, the more people buy that commodity, because of their desire to be fashionable or to be identified with a

certain social group.

In fact, there are numerous examples which economics itself uses to demonstrate how the values of a society determine prices, one of which concerns two men shipwrecked on a

desert island. One man has a sack of dried rice and the other a hundred gold necklaces. Ordinarily a single gold necklace would be enough, more than enough, to buy a whole sack of

dried rice. But now the two men find themselves stranded on an island with no means of escape and no guarantee of any ship coming along to rescue them. The value of the goods changes.

Now the person with the rice might purchase all one hundred gold necklaces for a mere portion of the rice, or he might refuse to make the exchange at all. So the value of goods is a

function of demand.

However, what I wish to point out here is that economics must distinguish between the various kinds of demand and deal with the question of the quality of demand. Economics replies that it is not our business, we are only interested in demand, its quality does not concern us. But in fact the quality of demand or want does affect economics. In the example given above there are other possibilities besides trade. The man with the gold necklaces might take advantage

of a time when the owner of the rice is not present to steal some or he might just kill the owner in order to get the whole sack. On the other hand, the two men might become friends and help each other out, so that there is no need for any buying or selling or

bartering at all; they might just share the rice until it's all gone. It could happen in any of these ways. So factors such as personal morality or emotions such as greed and fear can affect the economic outcome. A demand that does not balk at violence or theft will have different results from one that

recognizes moral restraints.

order to show economics is a science, that it is objective and doesn't get mixed up with subjective feelings and values, economists will sometimes give various examples to

back up their arguments. They say, for instance, that a bottle of alcohol and a pot of Chinese noodles may have the same economic value, or that going to a night club may contribute more to the economy than going to listen to a Dhamma discourse. These are truths according to economics. They take no values whatsoever into account. Economics will not look at the benefits or harm that come from a particular commodity, activity, production, consumption, or trade. Neither the vices associated with the frequenting of night clubs nor the knowledge and wisdom arising from listening to a Dhamma talk, are its concern. Others may look at things from

those standpoints but economics will have nothing of it.

Thoroughly reflecting on the

leading cases above one sees that the scientific nature and objectivity of economics is rather narrow and superficial. Economists look at just one short phase of the natural causal process, as if just cutting out the part that they are interested in, without paying attention to the whole stream of causes and conditions in its entirety. This is a characteristic of economics in the industrial era which prevents it from being a true science and from being adequately objective. However certain contemporary trends seem to indicate that economics is starting to expand its vision to encompass more of the causal process, and is consequently moving in accordance with reality.

The first thing to consider is what economic costs may arise from harm to the consumer's well-being. Let us return to the example of the bottle of alcohol and the pot of Chinese noodles. We can see that, though their market prices may be the same, their economic costs are not equal. The bottle of alcohol may damage the person's health, forcing him to spend

money on medical treatment. The distillery which produced the alcohol will probably have released foul-smelling fumes into the air, which can be dangerous to health, causing cold sores, for instance. The pollution of the environment causes a natural degradation that has economic effects. It may force the government to devote resources to remedying environmental problems. The one who drinks the alcohol might crash his car as a result, incurring more economic costs. And of course there are the detrimental social effects: drinking can cause crime, and crime's costs are very high. Also, intoxication will mean that the one who drinks will have poor mindfulness, making him less efficient at work.

Every one of the above points is concerned with economics. They imply the necessity of looking at economic costs on a much wider scale than at present, not just in terms of market prices. There is now a trend towards including environmental costs in calculations of economic cost. Some economists even include them in the price of the finished product. But it is not really enough. In the case of the bottle of alcohol, apart from the environmental costs there are also

the social, moral, and health costs (i.e. crime, efficiency of production, etc.) of which all have economic implications.

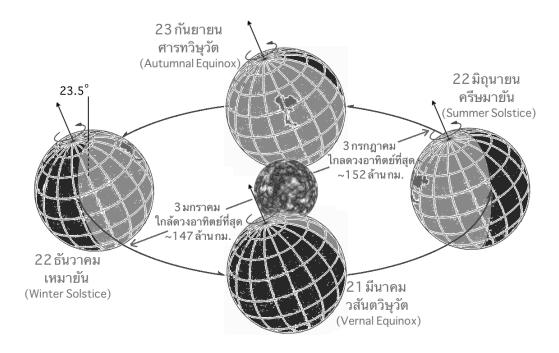
(to be continued)

^{*}The Thai version of Buddhist Economics was originally a Dhamma Talk given on the auspicious occasion of Prof. Dr.Puey Ungpakorn's 72 nd birthday celebration at Thammasat University on 9 March 1988. The English version is identical to the 1st English edition translated by J.B.Dhammavijaya in 1992.

ยาหนม(ยาขนม)

รัตนจันโท

เมื่อจอมนายกองขุนนางใหญ่ในปลายสมัย

กรุงศรีอยุธยาและชีบุญเกิดภริยาได้ขยาย อำนาจส่วนกลางเข้าสู่เมืองถลาง(ภูเก็ต) พร้อม กับนำพุทธศาสนามาเผยแผ่ตามระบบจารีต การปกครองนั้น ก็เพื่อพัฒนาผู้คนซึ่งเป็น ทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาชุมชนและ ความมั่นคงของการสร้างเมือง ซึ่งพุทธธรรม นั้นเน้นปัญญาเป็นหลัก โดยในการเผยแผ่ ธรรมนี้มีวัฒนธรรมในการกินอยู่อันเป็นหนึ่งใน ปัจจัยสี่เข้ามาด้วย เป็นอาหารการกินที่ใช้ใน เทศกาลประเพณี คืออาหารและของคาว หวานโภชนาการตามหลักธรรมชาติ

หนึ่งในนั้นคือ กะละแม* "ยาหนม" ขนมที่ชาวใต้มักทำในเทศกาลงาน พิธีทางศาสนา

ยาหบบ เป็นชื่อเรียกของคบภาคใต้ เป็นขนมที่ให้ผลเป็นยารักษาโรคหรือป้องกัน โรคต่างๆที่เกิดจากการเปลี่ยนผ่านของฤดูกาล อากาศ ความชื้น กระแสลมที่ทำให้ร่างกายต้อง ปรับเพื่อรักษาความสมดุล โดยเฉพาะในช่วง เดือนสิบซึ่งใกล้เคียงกับช่วงศารทวิษุวัต** (Autumnal Equinox) คือตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือนสิบไปจนถึงเดือน 11 แรม 1 ค่ำ เป็นช่วง อากาศเปลี่ยนผ่านจากร้อนเป็นฝน แห้งเป็น

เปียกชื้น ซึ่งเป็นโบราณประเพณีของอินเดียอู่ อารยธรรมเอเชียในครั้งพุทธกาล พระพุทธ องค์ทรงอนุญาตให้ภิกษุฉันอาหารเป็นยา 5 ชนิดได้ คือ เนยข้น เนยใส น้ำมัน น้ำผึ้ง และ น้ำอ้อย ภิกษุสามารถฉันได้ทั้งเวลากลางวัน และกลางคืนเมื่อเวลามีอาการเป็นโรค ผู้ที่จัด ทำการถวายพระพุทธเจ้าคือนางวิสาขา (มหาอุบาสิกาผู้เป็นเลิศในการถวายทาน โดย กระทำในงานวันที่นางถวายปราสาทที่ วัดบุพพาราม กรุงสาวัตถี) ซึ่งต่อมาก็มี ผู้นำวัตถุดิบ 5 อย่างนี้มาเลือกปรุงด้วยกันมี สรรพคุณเป็นยาในรูปของขนมชนิดต่างๆ

เมื่อพระเจ้าพิมพิสารกษัตริย์แห่ง แคว้นมคธ(แคว้นใหญ่และศูนย์กลางพระพุทธ ศาสนาในขณะนั้น)จัดทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ แก่ผู้ล่วงลับในช่วงวันสารทเดือนสิบครั้งแรก โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน ได้มีการทำ ภัตตาหารคาวหวานถวายพระภิกษุสงฆ์ พระพุทธองค์ได้สรรเสริญการกระทำอย่างนี้ว่า เป็นการทำดี จึงเป็นประเพณีสืบต่อกันมา เมื่อชาวอินเดียนำพุทธศาสนาเข้ามาใน ประเทศไทยทางภาคใต้เมื่อราวพันปีก่อน (แถวอำเภอตะกั่วป่า แล้วล่องไปตามทางน้ำที่ เชื่อมต่อกับแม่น้ำตาปีและแม่น้ำหลวงใน ปัจจุบัน) ก็นำเอาประเพณีงานวันสารทเดือน สิบเข้ามาพร้อมกับภูมิความรู้ด้านอาหารด้วย คือการทำขนมลาและยาหนม โดยเชื่อว่าเริ่ม ที่เมืองเวียงสระ อันเป็นต้นแบบของเมือง นครศรีธรรมราช และนครศรีธรรมราชเป็นต้น แบบของเมืองถลาง เมื่อจอมนายกองและ แม่ชีบุญเกิดเข้ามาพัฒนาเมืองถลาง ประเพณีที่ เป็นประโยชน์ก็นำเข้ามาด้วย เช่น ประเพณี ทอดลาและกวนยาหนม ซึ่งยังคงปรากฏ

นิโรธ โชติช่วงกำลังดูการกวนยาหนมสำหรับงานรำลึก วีรสตรีของภูเก็ต

อยู่ในปัจจุบัน ขนมลาก็เปลี่ยนมาเป็นขนม ลาลอยมัน ส่วนยาหนมเปลี่ยนชื่อมาเป็น กะละแม แต่ก็ยังกระทำและสืบสานกันอยู่ตาม คติโบราณที่นำเภสัชบางอย่างใน 5 อย่าง ดังกล่าวมากวนเป็นยาหนมตราบจนปัจจุบัน เช่นในงานรำลึกวีรสตรีของภูเก็ตคือท้าว เทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทรวันที่ 13 มีนาคม ของทุกปี ก็มีการทำขนมตามประเพณี***รวม ทั้งกวนขนมกะละแมที่มาจากยาหนม ยัง สืบสานกันอยู่ตามประเพณีและวัฒนธรรมอันดี งามแต่โบราณ

ในปัจจุบัน ผู้รู้ชาวภูเก็ตที่มีบทบาท สำคัญในกิจกรรมนี้คือ คุณนิโรธ โชติช่วง ซึ่งมา เป็นประธานและพิธีกรในการประกอบกิจกรรม มีผู้เข้าร่วมในการกวนประมาณ 10 คนผลัด

.งานบุญวัดสารทเดือนสิบ วัดสระพัง อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี

กะละแม

เปลี่ยนกันตามกำลังของแต่ละคน พิธีกรรมตามประเพณีและศาสนาเก่าแก่ตาม คติความเชื่อของท้องถิ่นที่ผสมผสานวัฒนธรรม ของบรรพบุรุษและอาคันตุกะชาติต่างๆผู้ทยอย เข้ามาแต่ละยุคสมัยและปักหลักปักฐานอยู่ร่วม กัน อาทิเช่น การไหว้เจ้าที่ธรณี ไหว้โพ(เตาไฟ) ไหว้พระเพลิง ไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในธรรมชาติและ เหนือธรรมชาติ เพื่อการปกป้องคุ้มครอง

สำหรับคติในทางพุทธศาสนาที่เผยแผ่ เข้ามาทางภาคใต้นั้น การทำบุญวันสารทเดือน สิบมีความหมายถึงการรำลึกถึงญาติมิตรผู้ล่วง ลับและสรรพสัตว์ โดยศาสนิกชนซึ่งเป็นชาว เกษตรจะคัดผลผลิตแรกที่งอกงามต้นฤดูกาล มาจัดแจงปรุงแต่งถวายพระและผู้มีพระคุณ เซ่นใหว้ผู้ล่วงลับ และแจกจ่ายแก่ผู้ที่ต้องการ เป็นทาน เป็นช่วงเวลาแห่งการประกอบบุญ

.ขนมลา

กิริยาเพื่อชำระจิตใจ อันสามารถยกระดับ จิตสำนึกและศักยภาพของตนและสังคมได้อีก โสตหนึ่ง เพื่อคุณภาพของชีวิตและชุมชน และ ขนมที่ขาดมิได้ในเทศกาลคือขนมลาและ กะละแบ ถึงแบ้จะต่างไปจากคดีตบ้างก็ยังสื่อ ถึงเค้าเดิมอยู่พอจะค้นคว้ากันได้ ผู้เขียนไม่ใช่ผู้ รู้ แต่เขียนขึ้นมาเพื่อจุดประกายแก่สังคมที่เห็น คุณค่าของความรู้ ให้ได้สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับประวัติพัฒนาการพุทธศาสนาบนเกาะภูเก็ต ต่อไป อันรวมถึงภูมิปัญญาความรู้ที่มีคุณค่าทาง วิถีชนจากอดีต ซึ่งเชื่อว่าจะยังประโยชน์ **ปัจจุบันและอนาคตแก่สาธารณะบ้างไม่มากก็** น้อย โดยเฉพาะแก่ชาวภูเก็ตผู้ยังมีการสืบสาน ประเพณีอยู่จนวันนี้

^{*}กะละแม เป็นขนมไทยลักษณะเป็นแป้งเหนียวสีดำ เป็นขนมหนึ่งในสามชนิดที่นิยมทำขึ้นในวันปีใหม่ของคนไทยในสมัยก่อน ซึ่งจะ ต้องทำให้เสร็จก่อนวันสงกรานต์ ได้แก่ ข้าวเหนียวแก้ว ข้าวเหนียวแดง และกะละแม 🏻 ยังไม่ทราบว่ากะละแมมีที่มาจากขนมหวาน ของชาติใด บางท่านกล่าวว่ามาจากขนมกาลาเม็กของฝรั่งเศส หรือคาราเมลของอังกฤษ หรือเกละไมของชาวมลายู พุทธทาสภิกขุ เสนอว่าน่าจะมาจากขนมฮูละวะของอินเดียที่มีส่วนผสมเป็นนม แป้ง และน้ำตาล ส่วนราชบัณฑิตยสถานกล่าวว่า ขนมชนิดนี้ได้มา จากมอญและพม่า เรียกว่า กุวายุนกลาแม (อ่านว่า กุวาน–กะ–ลา–แม) [th.wikipedia.org]

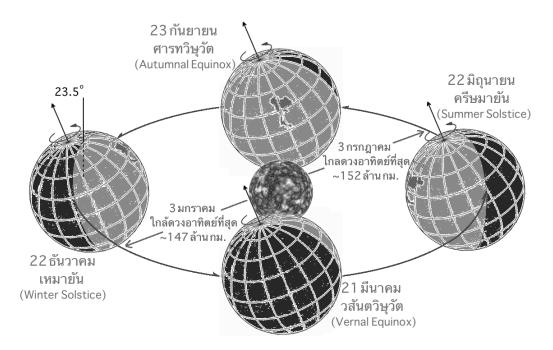
^{**}วิษุวัต เป็นศัพท์ดาราศาสตร์ หมายถึงช่วงที่ดวงอาทิตย์อยู่ในตำแหน่งตรงได้ฉากกับเส้นศูนย์สูตรของโลกพอดี เหตุการณ์นี้เรียกอีก อย่างว่า "วันราตรีเสมอภาค" หมายถึงเวลาตอนกลางคืนเท่ากับเวลากลางวันพอดี [trueplookpanya.com]

^{***}ขนมแต่ละอย่างล้วนมีความหมายในตัวเอง คือ ขนมพอง เป็นสัญลักษณ์แทนแพ สำหรับผู้ล่วงลับใช้ล่องข้ามห้วงมหรรณพ ขนมลา แทนเครื่องนุ่งห่มแพรพรรณ ขนมกงหรือขนมไข่ปลา แทนเครื่องประดับ ขนมดีชำ แทนเงินเบี้ย สำหรับใช้สอย [th.wikipedia.org]

Yanom (Yakhanom)

Ratanajanto

Translated to English: Wasu Koysiripong

Once Jom Naikong, a big official in

the late Ayuddhaya era and his wife, Nun Bunkerd, expanded the authority of the central government to Thalang (Phuket) as well as spreading Buddhism as part of the Siamese influence, they aimed at developing the human resources, which were a crucial factor of the development of the community, and the strong foundation of the urbanization attempt. Such human resource development was done mainly through Buddhist education as the religion focused on wisdom. Together with the cultural expansion, the cuisine also came along.

A kind of dessert that came in this circumstance is kalamae or yakhanom, a kind of dessert that the southerners usually make in a ritual ceremony.

Yakhanom is how the southerners call this dessert. It is a dessert that has a therapeutic effect in curing or preventing diseases caused by changes of seasons, climate, humidity and wind that add burden on the body's homeostasis human

mechanism. The 10th month of the Thai lunar calendar, which is in the period of autumnal equinox beginning from the 1st day of the 10th waning moon to the 1st day of the 11th waning moon, is a period of the year when the climate changes from the hot season to the wet season. The humidity increases substantially. The tradition from ancient India since the days of the Buddha is to consume the 5 kinds of medicinal food, i.e. thick ghee, thin ghee, oil, honey and sugar cane juice, in this period, thus the permission of the Buddha to the Sangha. Bikkhus are allowed to consume these foods day and night whenever they experience the symptom. The one who prepared these foods to the Buddha himself was Visakha, the chief female disciple of the Buddha who was very skilled in the culinary art. She first prepared them in the ceremony of donating a castle to Buppharam temple in the city of Shravasti. Since then, these 5 foods have been used as ingredients in making medicinal desserts.

When King Bimbisara Magadha, a great state that was the center of Buddhism in those days, first organized a ceremony of making merits for the dead people in the 10th Month Sarada Festival (lit. Autumn Festival) by having the Buddha as the chairperson, the medicinal desserts were prepared for the bikkhus and the Buddha praised

Nirot Chotchuang looking the Yanom making for the festival of Thao Thepkrasattree and Thao Srisunthorn

this arrangement, so it has become a tradition since. When the Indians spread Buddhism in the area which is now southern Thailand about 1,000 years ago (beginning from Takuapa district downstream to the tributary junction between Tapee and Luang rivers), they brought along the tradition of making these medicinal desserts as part of the Tenth Lunar Month Festival. Such desserts are khanom la and yakhanom. It is believed that it first began in Wiangsa, the model city of Nakhon Srithammarat which is in turn the model city of Thalang. When Jom Naikong and Nun Bunkerd were developing Thalang, the tradition of

The Tenth Lunar Month Festival at Wat Saphang, Khaoyoi district, Petchburi province

Kalamae

preparing khanom la and yakhanom was brought along and it still exists to date. Khanom la has been modified to a new version called khanom la loiman, and the name "Yakhanom" is sometimes corrupted to "Yanom". Yakhanom or yanom is also called "Kalamae" by some. More importantly, yanom still consists of the 5 ingredients as in the old days. In the memorial festival of Thao Thepkrasattree and Thao Srisunthorn on the 13th of March every year, yanom is still prepared alongside many other kinds of desserts that have been inherited for thousands of years, and the activity of making yanom together is still carried on as a colorful part of the festival.

Nowadays, the expert in this activity in Phuket who has a major role in preserving it is Nirot Chotchuang, who regularly assumes the role of being the chairperson and MC of the activity. In the activity, about 10 people participate by stirring the dough. Ritual

Khanom la

activities from ancient cultural traditions of diverse nationalities mixed with the local belief are often carried on alongside the activity. Such activities are, for examples, the praying to the guardian spirit, the praying to the furnace, the praying to the god of fire, the praying to holy spirits in nature and paranatural beings for protection.

In the Buddhist concern, the Tenth Lunar Month Festival is all about remembering the passed away friends and relative members as well as all the animals (including humans) in the World. The Buddhist disciples who are farmers will select the fresh produce from the beginning of the season to offer to the bikkhus, the benefactors, the passed away and the public as alms. It is a festival of almsgiving for cleaning one's mind by elevating the level of attitude and the potential for the sake of oneself and the community. Definitely, the dessert that must be served is khanom la and yanom, which may have differed from the original version of the old days, but we can certainly still trace their origin. I am not an expert in this field, but would like to share the information in this article with the society that gives importance to knowledge, so that others may seek information related to the development of Buddhism in Phuket Island, as well as valuable ancient knowledge, which I believe is still beneficial today and in the future especially for the Phuketians who still want to preserve cultural heritage.

^{*}Kalamae is a Thai dessert made of flour that is thick, sticky and black in color. It is one of the three desserts that the ancient Thais used in the New Year ceremony. The other two are khaoniao kaew and khaoniao dang. These three desserts have to be prepared prior to the Songkran. The origin of kalamae is not known for certain. Some claim that it is derived from a French dessert of a similar name or the English "caramel" or the Malayan dessert of a similar name. Buddadasa Bikkhu proposed the theory that it is derived from Indian halwa that is composed of milk, flour and sugar. The Royal Society mentions that this dessert is derived from a dessert of Mon and Burmese called "mont kalama". This dessert is also known in English as "dodol".

^{**}Vishuvat is an astronomical term meaning the time period when the Sun is exactly perpendicular to the Earth's equilibrium. It is also called "the equivalent day and night" because the nighttime and the daytime are exactly of the same length. [trueplookpanya.com]

^{***}Each dessert has its own meaning. Khanom Phong symbolizes a raft that the passed away use to travel to the afterworld. Khanom La symbolizes apparels. Khanom Kong or Khanon Khaipla symbolizes jewelry. Khanom Disam symbolizes cowry shell money. All of these are for the passed away to use.

เมื่อโลกเล่นตลก

พระไพศาล วิสาโล

ไม่ว่ามนุษย์เราสร้างอะูไร ขึ้นมาก็ตาม ในที่สุดสิ่งนั้นก็ กลับมา "สร้าง" เรา หรือมี อิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม และวิถีชีวิต ของเรา เราสร้างเทคโนโลยี ขึ้นมา และแล้วทุกวันนี้

เทคโนโลยีก็มากำหนดชีวิตของเรา ตั้งแต่การกินอยู่ การใช้เวลาว่าง และการวางเป้าหมายของชีวิต (เช่น ตั้งเป้าว่าจะมีรถของตัวเองก่อนอายุ 30 ปี) แม้แต่การแสดงความรักหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในทำนองเดียวกันมนุษย์เรากำหนดมูลค่าของทอง ขึ้นมา แล้วในที่สุดทองก็กลายเป็นสิ่งวัดมูลค่าของ ตัวเราและคนอื่น(ไปงานราตรีสโมสรแล้วไม่มีทอง หรือเพชรใส่สักเส้นจะรู้สึกอย่างไร)

ภาษาเป็นประดิษฐกรรมอย่างหนึ่งของ มนุษย์ แต่ในเวลาเดียวกันเราก็เป็นประดิษฐกรรม ของภาษา โลกทัศน์และความรู้สึกนึกคิดของเราถูก กำหนดโดยภาษามาก เพียงแค่คำว่า "ไอ้" หรือ "ท่าน"ย่อมให้ความรู้สึกแก่เราต่างกัน หากเราเป็น ฝ่ายถูกเรียกด้วยสองค่ำนั้น แต่อิทธิพลของภาษามี มากก[ั]ว่านั้น มันยังกำหนดวิธีคิดหรือทัศนะของเรา ต่อชีวิตและโลกอย่างลึกซึ้งและไม่รู้ตัว

คงมีคำไม่กี่คำที่มีอิทธิพลต่อเราอย่างลึกซึ้ง เท่ากับคำว่า"ของ" เรามักเรียกสิ่งต่างๆที่เรามีว่า เป็น"ของ"เรา คำๆนี้ชวนให้เข้าใจว่าสิ่งเหล่านั้น เป็นของเราจริงๆ คืออยู่ในอำนาจของเรา สามารถ บังคับบัญชาให้เป็นไปตามใจเราได้ และสามารถจะ อยู่กับเราไปชั่วฟ้าดินสลาย แต่ความจริงก็คือไม่ใช่ ทั้งเพ แต่นั่นก็ไม่ร้ายเท่ากับข้อที่ว่า คะไรก็ตามที่

เราคิดว่าเป็น"ของ"เรา แท้จริงแล้วเราต่างหากที่ เป็น"ของ"มัน

เมื่อเราซื้อรถคันใหม่มาและคิดว่ามันเป็น ของเรา เราก็ตกอยู่ในอำนาจของมันทันที คือต้อง คอยเป็นห่วงมัน เฝ้าประคบประหงมมัน ถ้าจอดไว้ ข้างถนนที่เปลี่ยวก็อยู่ไม่เป็นสุขเพราะเฝ้ากังวลถึง มัน เจอรอยขีดข่วนเมื่อไรก็หงุดหงิดอารมณ์เสียไป ทั้งวัน ถ้ารู้ว่าเป็นฝีมือของลูกเมีย เป็นต้องระเบิด อารมณ์ใส่ ยิ่งถ้ารถเกิดหายไป ก็กินไม่ได้นอน ไม่หลับเลยทีเดียว

อะไรก็ตามที่เราคิดว่าเป็นของเรา ในความ เป็นจริงมันต่างหากที่เป็นนายเรา ทันทีที่คิดว่าเงิน เป็นของเรา เราก็กลายเป็นข้ารับใช้มันไปโดยไม่รู้ตัว เราต้องคอยปกปักรักษามันเอาไว้ บางทีถึงกับเอา ชีวิตเข้าแลกเพราะกลัวโจรเอาไป หาไม่ก็ต้อง ทำงานหามรุ่งหามค่ำเพื่อให้มันมีปริมาณเพิ่มพูน มากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ต่างจากทาสที่สละหยาดเหงื้อ แรงงานเพื่อเติมคลังสมบัติของเจ้านายให้เต็ม แม้ จะมีมากมายมหาศาลก็หยุดหาเงินไม่ได้ ทั้งๆที่กิน สิบชาติก็ไม่หมด กลายเป็นว่าแทนที่จะได้ใช้มัน มัน กลับใช้เรา เศรษฐีบางคนร่ำรวยสุดจะพรรณนา แต่ อยู่อย่างอัตคัดราวยาจก เพียงเพราะเสียดายเงิน

แม้แต่บุคคลที่เราคิดว่าเป็นของเรา ถ้า

เผลอเมื่อไร เราก็กลายเป็นของเขาไปทันที เพราะ ชะตาชีวิตของเรากลับไปขึ้นอยู่กับเขา เราจะสุข หรือทุกข์ขึ้นอยู่กับว่าเขาคิดหรือพูดกับเราอย่างไร ถ้าเขาไม่พูดด้วยหรือทำท่ามึนตึงก็แทบจะอยู่ไม่ได้ เอาเลย ที่ฆ่าตัวตายก็มีไม่น้อย ทั้งหมดนี้เริ่มต้นจาก การยึดมั่นว่าเขาเป็นของฉัน ไม่ว่าคนรักของฉัน พ่อ แม่ของฉัน หรือลูกของฉันก็ตาม แม่บางคนต่อว่า ลูกที่เอาแต่เล่นเกมคอมพิวเตอร์จนไม่เป็นอันกินอัน นอนหรือเล่าเรียน ส่วนลูกก็รำคาญแม่จนไม่พูด ด้วย ยังคงขลุกอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์อย่างเดียว แม่ไม่พอใจมากจึงยื่นคำขาดกับลูกว่าถ้าลูกไม่คุยกับ แม่ๆจะฆ่าตัวตาย ลูกได้ยินก็ยังเฉย แม่ทั้งผิดหวัง และน้อยใจอย่างรุนแรงจึงโดดลงจากตึกทันที

ยิ่งยึดมั่นว่าเป็นลูกของเรามากเท่าไร ก็ยิ่ง คาดหวังให้เขาอยู่ในอำนาจของเรามากเท่านั้น แต่ หารู้ไม่ว่ายิ่งคาดหวังเช่นนั้นมากเท่าไร เราก็ยิ่งกลับ อยู่ในอำนาจของลูกมากเท่านั้น ดังนั้น ชีวิตจึงเป็น ทุกข์เพราะท่าทีหรือพฤติกรรมบางอย่างของเขา ใช่ หรือไม่ว่าเมื่อยึดใครว่าเป็นคนรักของเรา เราก็กลับ ตกอยู่ในอำนาจของเขา จนอาจเผลอทำร้ายตนเอง หรือทำร้ายผู้อื่นโดยไม่รู้ตัว

มองดูให้ดี ไม่มีอะไรเลยที่เมื่อยึดมั่นว่าเป็น ของเราแล้ว เราไม่กลับเป็นของมัน แม้กระทั่ง ความคิด ความคิดใดก็ตามเมื่อเกิดขึ้นมาในใจแล้ว เรามักคิดว่ามันเป็นของเรา แต่ในความเป็นจริงมัน ไม่ยอมอยู่ในอำนาจของเราเลย มีหลายเรื่องที่เราไม่ อยากคิดแต่มันกลับผุดขึ้นมาเอง ไม่เชื่อก็ลอง นังสมาธิทำใจสงบดู หรือเวลาเกลียดใครสักคนแล้ว ไม่อยากคิดถึงหมอนั้น ไม่ช้าไม่นานเราจะเผลอ คิดถึงเขา แล้วก็จะคิดไม่หยุด บางทีกินก็คิดนอนก็ คิด ทั้งๆที่ไม่อยากคิดเลย

ความคิดนั้นเมื่อเกิดขึ้นมาแล้วมันดูเหมือน จะมีชีวิตของมันเอง เช่น ต้องการดำรงอยู่ต่อไป เรื่อยๆ ไม่ยอมตาย ดังนั้น มันจึงพยายามกระตุ้นให้ เราคิดถึงมันอยู่บ่อยๆ เพราะถ้าไม่คิดถึงมัน มันก็จะ ตายไปในที่สุด เหมือนไฟที่ไม่มีเชื้อ ยิ่งคิดก็เท่ากับ เติมชีวิตให้มัน เสมือนเติมเชื้อเพลิงให้กองไฟ สังเกตได้เวลาอยู่ในที่เงียบๆหรือหลีกเร้น ความคิด

ต่างๆจะพรั่งพรูออกมาเพื่อหลอกล่อหรือยั่วยุให้เรา คิดถึงมันเรื่อย ๆ

ใช่แต่เท่านั้น มันยังต้องการให้เราปกปัก รักษามันหรือเผยแพร่มันไปเรื่อยๆ ใครก็ตามที่ พยายามหักล้างหรือขัดขวางความคิด(ที่หลงคิดว่า เป็น)ของเรา เราจึงอยู่เฉยไม่ได้ ต้องไปเถียงหรือ ทะเลาะกับเขา จนอาจถึงขั้นทำร้ายกัน บางทีถึงกับ ทำสงครามกันเพื่อปกป้องความคิดซึ่งอาจมาในรูป ของศาสนาหรืออุดมการณ์ทางการเมือง การที่เรา ยอมให้ความคิดผลักดันเราไปตายหรือไปฆ่าคนอื่น แสดงว่ามันอยู่ในอำนาจของเรา หรือเราอยู่ใน อำนาจของมันกันแน่

น่าแปลกก็คือพอไปยึดมั่นว่าเป็นความคิด ของเราแล้ว มันสามารถผลักดันให้เราทำอะไรได้ ร้อยแปด ทั้งๆที่เป็นผลเสียกับเราเอง(แม้ไม่ถึงขั้น พาไปตายก็ตาม) ชายคนหนึ่งรักและหวงแหน สนามหญ้ามาก พยายามดูแลรักษามันทั้งเช้าเย็น ทั้งฉีดยาและใส่ปุ๋ยอย่างดี ใครมาเดินเหยียบก็ไม่ ยอม เป็นต้องทะเลาะกัน(ตกลงสนามหญ้าเป็นของ เขา หรือเขาเป็นของสนามหญ้ากันแน่) แล้ววันหนึ่ง เขาก็พบว่ามีตุ่นมาขุดรูทำรังอยู่ใต้สนามหญ้า นับวันรูตุ่นก็ขยายเป็นเครือข่ายกว้างขวาง ทำให้ สนามหญ้ามีรอยนูนไปทั่ว เขาเห็นแล้วก็ทนไม่ได้ พยายามกำจัดมันหลายวิธีแต่ก็ไร้ผล นับวันก็ยิ่ง อุอั่งคั่งแค้นเจ้าตุ่น ทั้งวันทั้งคืนคิดแต่จะหาทาง เอาชนะเจ้าตุ่นนรกให้ได้ แล้วในที่สุดเขาก็พบวิธี เผด็จศึก

วันรุ่งขึ้นเขาเอาน้ำมันฉีดอัดเข้าไปในรูตุ่น จนกระทั่งแน่ใจว่าน้ำมันท่วมรูตุ่นทุกชั้นและทั้งเครือ ข่าย แล้วเขาก็โยนไม้ชีดไฟใส่เข้าไปในรู ไม่นานไฟก็ ใหม้ลามตามรูตุ่นจนทั่วหมด ไม่มีตุ่นตัวไหนมีชีวิต รอด แต่ผลที่เกิดขึ้นตามมาก็คือสนามหญ้าแสนรัก แสนหวงของเขาก็พังพินาศด้วย

เมื่อคิดจะเอาชนะใครสักคน(หรือสักตัว) ความคิดนั้นก็สามารถผลักดันให้เราทำทุกอย่างเพื่อ จะได้ชัยชนะ โดยไม่สนใจหรือเผื่อใจคิดว่าจะสูญเสีย อะไรบ้าง ใช่หรือไม่ว่าบ่อยครั้งสิ่งที่เราสูญเสี้ยไปก็ คือสิ่งที่เราแสนรักแสนห่วงและหมายจะปกป้อง นั่นเอง

ไม่ว่าทรัพย์สมบัติ บุคคล ความคิด รวมไป ถึงชื่อเสียงเกียรติยศหรืออะไรก็ตาม เมื่อใดที่เรา ถือว่ามันเป็นของเรา เมื่อนั้นเราก็กลายเป็นของมัน ทันที ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น? คำตอบก็คือ เป็น เพราะความยึดมั่นนั่นเอง เมื่อเรายึดมั่นอะไรก็ตาม ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเอาสุขหรือทุกข์ของเราไป ขึ้นอยู่กับสิ่งนั้น ถ้ามันเป็นไปตามใจเรา เราก็สูข แต่ ้ถ้ามันไม่เป็นไปตามใจเรา เราก็ต้องทุกข์ ดังนั้น เรา จึงพยายามที่จะควบคุมบังคับมันให้เป็นไปตามใจเรา ให้ได้ แต่ในโลกนี้มีอะไรบ้างที่เราสามารถควบคุม บังคับได้อย่างแท้จริง อย่าว่าแต่ร่างกายเลย แม้แต่ จิตใจเรายังไม่รู้เลยว่าอีกหนึ่งนาทีข้างหน้าจะคิด อะไรบ้าง ยังไม่ต้องพูดถึงการบังคับให้นิ่งสงบ ดังนั้น ยิงพยายามควบคุมบังคับให้เป็นไปตามใจ เราก็ยิ่งทุกข์ แม้บางครั้งจะสุข(เพราะมันเป็นไป ตามใจเรา) แต่ก็ชั่วคราวเท่านั้น ในที่สุดก็ต้องกลับ มาทุกข์ใหม่

น่าแปลกก็คือเราชอบยึดอะไรต่ออะไรเป็น ของเรา ทั้งๆที่บางอย่างก็ไม่น่ายึด เช่น ศัตรูของเรา ศัตรูนั้นเป็นสิ่งที่น่ามีน่าเอาอย่างนั้นหรือ แต่ทำไมจึง ยึดมาเป็นของเรา ที่สำคัญกว่านั้นก็คือ ไม่มีศัตรู คนไหนที่อยู่ในบังคับบัญชาของเราได้เลย แต่พอเรา ยึดมาเป็นของเรา เราก็ตกอยู่ในอำนาจของเขาทันที ้ถ้าเขาด่าเราก็ทุกข์ หากเขาโจมตีเราก็โกรธแค้น ยาม เขาได้ดีเราก็อิจฉา คำถามคือ ทำอย่างไรเราจึงจะไม่ อยู่ในอำนาจของเขา คำตอบง่ายๆก็คือ เลิกยึดมั่น ว่าเขาเป็นศัตรูของเรา

ที่จริงไม่ใช่แค่ศัตรูเท่านั้น แม้แต่คนรัก ทรัพย์สมบัติ ชื่อเสียงเกียรติยศ หรือสิ่งทั้งปวง ก็น่า คลายความยึดมั่น ไม่ถือว่าเป็นของเรา พูดเช่นนี้ไม่ ได้หมายความว่าต้องสละทุกสิ่งทุกอย่าง เราจะมี อะไรก็มีได้ แต่น่าจะมีให้เป็น คือไม่ยึดมั่นว่าเป็น ของเรา เพราะความจริงก็เป็นเช่นนั้นอยู่แล้ว คือ ไม่มีอะไรที่เป็นของเราจริงๆ ทรัพย์สมบัติก็เป็น เพียงสิ่งที่เรามีอยู่ชั่วคราว สักวันหนึ่งก็ต้องไปอยู่ใน มือของคนอื่น จะโดยความยินยอมของเราหรือไม่ก็ แล้วแต่ ดังนั้น แทนที่จะยึดมั่นว่าเป็นของเรา (แล้วต้องทุกข์เมื่อมันหลุดจากมือเราไปหรือกลาย สภาพไป) ก็ให้ถือว่าของเหล่านี้มาอยู่ในความดูแล ของเราชั่วคราว จะเรียกว่ายืมมาใช้ชั่วขณะก็ได้

การที่พูดว่าทรัพย์สมบัติเป็นเพียงสิ่งที่ยืม มาใช้ชั่วคราว ไม่ได้หมายความให้ละทิ้งความ รับผิดชอบ เวลาเรายืมของของใครมา ไม่ว่า โทรศัพท์ นาฬิกา รถยนต์ ใช่หรือไม่ว่าเรามีหน้าที่ ช่วยดูแลรักษาให้ดีเพื่อคืนแก่เจ้าของเดิมในสภาพที่ ใกล้เคียงของเดิมมากที่สุด แต่หากมันมีอันเป็นไป ก็ต้องพร้อมทำใจ

มีเรื่องเล่าว่า สมเด็จพระสังฆราชเจ้า พระองค์หนึ่งได้รับแจกันลายครามอายุหลายร้อยปี และมีราคาแพงมากจากผู้ศรัทธา เวลาศิษย์วัด ทำความสะอาดพระตำหนัก พระองค์จะคอย กวดขันดูแลศิษย์ให้ระมัดระวังแจกันนั้นเป็นพิเศษ เวลาศิษย์ขยับแจกัน พระองค์ก็กำชับให้ค่อยๆจับ เป็นเช่นนี้ทุกครั้ง แล้ววันหนึ่งศิษย์ก็เผลอทำแจกัน ตกจากโต๊ะแตกเสียงดังสนั้น พระองค์อยู่ตรงนั้น พคดี เมื่อได้ยินเช่นนั้น แทนที่จะโกรธหรือเสียใจ พระองค์กลับบอกว่า "เออ หมดภาระไปเสียที"

สมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นี้ ไม่ได้มี ความหวงแหนแจกัน แต่พระองค์ถือว่าเป็นความรับ ผิดชอบของพระองค์ที่จะต้องดูแลแจกันนี้ให้ดีที่สุด แต่เมื่อมีอันเป็นไป ก็ปล่อยวางได้เพราะพระองค์ไม่ ได้ยึดมั่นถือมั่นแจกันนี้มาแต่แรก

พุทธศาสนาไม่ได้ปฏิเสธการมีทรัพย์ พระพุทธองค์ยอมรับความสุขจากการมีทรัพย์และ การใช้ทรัพย์ให้เกิดประโยชน์ แต่ขณะเดียวกัน พระองค์ก็แนะว่าจะต้องมีและใช้ทรัพย์อย่าง รู้เท่าทัน สามารถรักษาใจให้เป็นอิสระหรือเป็น นายเหนือทรัพย์ด้วย มิใช่สยบมัวเมาหรือเป็น ทาสมัน

กับร่างกายก็เช่นเดียวกัน แทนที่จะยึดมั่น ว่ามันเป็นของเรา ควรมองว่ากายนี้เป็นสิ่งที่เราหยิบ ยืมมา สักวันหนึ่งก็ต้องคืนให้แก่ธรรมชาติไป ใน ขณะที่อยู่ในความดูแลของเรา เรามีหน้าที่รักษาให้ดี เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เมื่อเจ็บป่วยก็ต้อง รักษา เหมือนเรือที่ยืมมา หากรั่วก็ต้องซ่อมเพื่อรอ วันคืนเจ้าของ

คนรัก ลูกหลาน พ่อแม่ มิตรสหายเขาก็มี ชีวิตของเขา เป็นตัวเขาเอง เขาไม่ใช่ของเรา มิอาจ อยู่ในบังคับบัญชาของเราได้ ยิ่งยึดมั่นว่าเป็นของ เรามากเท่าไร นอกจากเราจะทุกข์แล้ว การยึดมั่น ของเราอาจผลักเขาให้อยู่ไกลจากเราเท่านั้น ใช่หรือ ไม่ว่ายิงพยายามครอบครองก็ยิงสูญเสีย ยิงอยากให้ เขารักเขาก็ยิ่งหน่ายแหนง

แม้แต่งานการที่เราทำมากับมือก็หาใช่ของ เราจริงๆไม่ เราเป็นเพียงองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่ ทำให้งานสำเร็จ แม้จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญแต่ ความสำเร็จนั้นล้วนเกิดจากเหตุปัจจัยต่างๆมากมาย ซึ่งส่วนใหญ่ไม่อยู่ในวิสัยที่เราจะควบคุมได้ ดังมี ภาษิตจีนกล่าวว่า"การกระทำเป็นของมนุษย์ แต่ ความสำเร็จเป็นของฟ้า" พูดอีกอย่างก็ได้ว่า"ความ พยายามเป็นของมนุษย์ แต่ความสำเร็จเป็นของ ธรรมชาติ" ธรรมชาติในที่นี้หมายถึงกระแสแห่ง เหตุปัจจัยซึ่งเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ถ้าเราทำงานโดย หมั่นยกผลงานให้เป็นของธรรมชาติ เราจะทุกข์ น้อยลงเวลาคนตำหนิหรือวิจารณ์ผลงานดังกล่าว ขณะเดียวกันจะเปิดใจรับฟังได้มากขึ้นและพร้อมจะ แก้ไขปรับปรุง ในทางตรงกันข้ามเมื่อมีคนชมก็ไม่ เหลิงจนลืมตัว

เมื่อใดก็ตามที่เรายึดมั่นถือมั่นในผลงานว่า เป็นของเรา "ตัวกู ของกู"จะเกิดขึ้นทันที ผลที่ตาม มาก็คือเมื่องานนั้นถูกวิจารณ์ "ตัวกู"ก็จะถูกกระทบ อย่างจัง ทำให้เกิดความขุ่นเคืองและไม่อยากรับฟัง คำวิจารณ์นั้นต่อไป ในทำนองเดียวกัน เมื่อยึดมั่น ความคิดว่าเป็นของเรา ใครที่วิจารณ์ความคิด "ของกู"ก็เท่ากับเล่นงาน"ตัวกู" ความไม่พอใจ หรือความเป็นปฏิปักษ์จะเกิดขึ้นทันที ส่วนสติและ ปัญญาจะหายไป ทีนี้จะไม่สนใจแล้วว่าสิ่งที่เขา พูดมานั้นถูกต้องหรือไม่ แต่จะคิดหาทางตอบโต้ มากกว่า

ถึงที่สุดแล้ว ความยึดมั่นว่าเป็นของเราเกิด ขึ้นได้เมื่อมี"ตัวกู ของกู"ผุดมาเป็นเจ้าของสิ่งต่างๆ เมื่อมี"ตัวกู ของกู"เกิดขึ้น ทุกอย่างก็ถูกดึงมาสนอง

กิเลส(หรือความหลง)ตัวนี้ แต่ยิ่งดึงสิ่งต่างๆเข้ามา เป็น "ตัวกู ของกู"มากเท่าไร เราก็ยิ่งถูกผลักเข้าไป อยู่ในอำนาจของสิ่งเหล่านั้นมากเท่านั้น กลายเป็น ทาสของมันไปโดยไม่รู้ตัว วิธีเดียวที่จะเป็นอิสระ จากสิ่งเหล่านั้นคือ ไม่ยึดมันมาเป็นของเรา ซึ่งหมายถึงการรู้เท่าทัน"ตัวกู ของกู" ไม่ปล่อยให้ มันมีอำนาจเหนือเรา

เมื่อไม่ยึดสิ่งต่างๆมาเป็นของเราแล้ว นอกจากเราจะเป็นอิสระจากสิ่งต่างๆ ไม่สูขหรือ ทุกข์ไปตามอำนาจหรืออาการของสิ่งต่างๆแล้ว เรา ยังจะกลับเป็นนายเหนือสิ่งต่างๆ คือสามารถใช้มัน ให้เกิดประโยชน์แก่เราอย่างแท้จริง มีเงินก็ใช้เงินได้ อย่างอิสระ มีชื่อเสียงก็ใช้ชื่อเสียงให้เกิดประโยชน์ โดยไม่ทุกข์เมื่อเงินหายหรือชื่อเสียงหด

ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อคลายความยึดมั่นหรือ สละสิงต่างๆออกไป มันกลับหลังไหลเข้ามา นักบวชที่สละทรัพย์สมบัติและชื่อเสียงเกียรติยศจะ พบว่าทรัพย์สมบัติและชื่อเสียงเกียรติยศกลับเข้ามา สยบอยู่แทบเท้า เห็นได้จากพระป่าจำนวนมากที่ บรรลุธรรมขั้นสูงและเคร่งครัดในธรรมวินัย คานชี เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของคนที่ยิ่งสละโลกแต่กลับมี อำนาจเหนือโลก ในคริสต์ศาสนามีนักบุญจำนวน ไม่น้อยที่สละทุกอย่าง เช่น นักบุญฟรานซิสแห่งอัสสิ สิ หรือนักบุญเบเนดิคท์ แต่ในเวลาไม่นานผู้คนก็พา กันสละทรัพย์สมบัติและที่ดินให้แก่ท่านมากมาย จน คณะของท่านมีความมั่งคั่งอย่างยิ่ง แต่ทันทีที่ นักบวชรุ่นหลังหมายมั่นเป็นเจ้าของทรัพย์เหล่านั้นก็ กลับกลายเป็นทาสของสิ่งเหล่านั้นไป เช่นเดียวกับ พระภิกษุจำนวนไม่น้อยที่ได้รับอานิสงส์จากครูบา อาจารย์ที่สละโลก แต่แล้วกลับเป็นทาสของโลกไป ในที่สด

ยิ่งอยากได้ก็ยิ่งสูญเสีย ยิ่งยึดมั่นเป็น เจ้าของก็ยิ่งกลับเป็นทาส แต่เมื่อสละไปกลับได้มา เมื่อไม่ยึดมั่นเป็นเจ้าของสิ่งใดสิ่งนั้นก็กลับมาเป็น ของเรา เมื่อคืนทุกอย่างให้แก่โลก ทุกอย่างในโลกก็ กลับเป็นของเรา นี้คือความจริงของโลกที่ดูเหมือน เล่นตลกกับเรา

What a bizarre world

Phra Paisal Visalo Translated to English :Surutchada Chullapram

Humankind possesses the power of creation. We have invented numerous innovations, but eventually our own creations return to 'create' us back by influencing our thoughts, behaviours and lifestyle.

We developed technology only to let it run our lives by dictating the way we live, our hobbies and our life goals – for example, when we aim to have our own car before the age of thirty. Technology even dictates the way we express our love and relationship with others.

Similarly, we set up the value of gold (or diamond) so that eventually gold has become the standard which assesses our value in society. Imagine the way you might feel if you go to a fancy social event without any gold or diamond jewellery.

To take another example, languages are human's invention. However, at the same time humans are also the invention of languages. Our views and feelings are much dictated by languages. We feel differently when we are called 'sir' as opposed to 'tramp'. The power of language is not limited here as it also intricately, deeply but unnoticeably controls our thinking process and our opinion about life.

Amongst those powerful words is the word 'my'. We usually call things that we have 'mine'. This word really makes us think that these objects are actually ours, in the sense that they are under our power and control; that we can direct them in any way we please; and that they will always be 'ours' forever and ever. Sadly, this is not the truth. Even more sadly, whatever we think is 'mine' actually 'owns' us. We, in fact, 'belong' to them and not the other way round.

When we buy a nice shiny new car; as soon as we think it is 'ours', we will fall under its control, in the sense that we will always be worried about it and taking care of it. We are so controlled by that new car that we can not stop being worried if it is parked somewhere unsafe. We would definitely be upset if the car is scratched, and even gone crazy if it is stolen. Have you started to see who controls who?

Therefore, anything which we think is 'ours' is in fact our boss, our controller and our owner. As soon as we think that the money we have is ours, we will then become its slave. We will do everything to protect it from, say, thieves, even if our lives are endangered. Apart from that, we are most likely to work very hard in order to make more money - not unlike a slave who spends his life filling his boss's treasure chest. This urge to 'make money' is an uncanny addiction, so that many of us forget to use the money but focusing on making it. In a way, the money is using us.

The power of 'my' extends beyond material possession to human relationship. If we start to think that another person is ours, we will suddenly fall under that person's control. Our lives, happiness and unhappiness will depend on what the person does or says. Very often, people commit suicide just because this special someone acts in a cruel heartless way. All these start from our own thoughts, that this is my lover, my parent, or my child.

A mother always complains because her son spends too much time on computer games. The son gets annoyed and decides not to speak to his mother, but to spend even more time in front of the computer screen. One day, the mother can not stand it any longer. She demands that he speak to her, otherwise she will kill herself. The boy's silent response causes so deep disappointment in her heart that she actually commits suicide.

In this case, the more the mother thinks that her son is 'hers', the more she falls into his power and the more she becomes unhappy, as a result of her own expectation. Her thought has destroyed herself, and perhaps others around her.

Look carefully, there is nothing in the world which, upon becoming 'ours', will not assert control over us, even our own thoughts. We always think that our thoughts are ours, but in fact they are rather outside our control. There are many things which we want to forget, but they always come back to haunt us. Another example, when we hate someone, we can not stop thinking about that person, although that is something we do not want to think about at all.

Thoughts are like beings. Once they come into existence they want to remain that way. This is why they try to make us think about them as often as possible, so that they do not disappear. The more we think, the stronger the thoughts become. Notice that when we are by ourselves, stream of thoughts flows continuously as they are tricking us to keep them alive. Apart from that, they also want us to protect and defend them against any opposition. This is why we argue with those who disagree with our opinions.

Sometimes we even have to wage war, in order to defend our views, be it religious or political. The fact that we allow our thoughts to push us into killing must indicate that we are under its power.

The strange thing about thoughts is that once we attach to them, they can push us into doing many things, even if these things yield adverse effects on us. To take another example, a man really adores his own back garden. He spends a lot of time on it, and tries to make it looks perfectly at all times. He does not allow anyone to walk on his grass on fear that the grass might be damaged. So, does the back garden belong to him, or does it, in fact, own him?

One day he discovers that there are moles underneath the garden, damaging his beloved object. He tries in various ways to get rid of the moles, but to no avail. Eventually, he decides to fill the moles' holes with petrol and burn them all up. The moles die, as he wishes, but his garden is also totally destroyed.

When we want to triumph over someone or something, this thought will push us to the limits and tell us to do anything in order to win, regardless of what we might lose in the process. Isn't it true that very often, things that we lose are those we love the most?

Why is it that once we think that something belongs to us, be it money, people, thought or fame, that thing takes control and we become theirs? The answer is our attachment to them. Once we are attached to something, we can not help but be affected by it emotionally. It can make us happy or sad. Maybe we should try to control it, make it subject to our will? However, how many things in the world that we can truly control? We can not even control our body in the sense that we can not stop the aging process, nor the illnesses inside it. Nor can we control our mind, we don't even know what we will be thinking in the next minute, let alone calming it down (for example, when we are angry). Therefore, the more we try to control, the

unhappier we may become. We might think that we gain some happiness from the control, but this is only momentarily. Then we are back to unhappiness again.

The more we want, the more we lose. The more we think that we are the controllers, the more we become the slaves. But once we let it go, we will get it back. When we are free from attachment to everything in the world, it will come back to us and belong to us in such a way that does not cause any pain or unhappiness. This is the truth of the world. It may sound like a joke - the world is just joking on us.

พุทธศาสนากับการพัฒนา(3)

ส.ศิวรักษ์

เหตุนี้ไม่ใช่หรือที่พัฒนาการได้ทำให้เกิด

ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน และระหว่าง ประเทศที่มั่งคั่งและประเทศที่ยากจน ใน เมืองไทยตั้งแต่เริ่มมีแผนพัฒนาการขึ้น คนรวย กลุ่มน้อยในกรุงเทพารวยขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยิ่งจนลง โดยไม่ต้องพูดถึงภาคอื่นๆของประเทศ และ จนกระทั่งปัจจบัน ยังไม่มีเครื่องชี้เลยว่าจะมี การเปลี่ยนแปลงนโยบายในด้านการพัฒนา ประเทศ แต่กลับดำเนินตามแนวเศรษฐกิจ ทุนนิยมอย่างชื่นชม และหากใครคนหนึ่ง ปฏิเสธวิธีนี้หรือระบบความคิดแบบนี้ เขาจะ ถูกใส่ร้ายป้ายสีว่าเป็นนักปลุกระดม เป็น คอมมิวนิสต์ หรือมิฉะนั้นก็จะถูกกล่าวหาว่า ไม่ภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราควรจะพูดความจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คนที่นับถือศาสนา เรา ้ ต้องซื่อสัตย์ เราต้องยอมรับว่าพัฒนาการชนิดนี้ มิได้รวมถึงความสุขที่แท้จริงของประชาชน แต่ ในทางตรงข้าม กลับให้รูปแบบที่เต็มไปด้วย ความคดโกง ไม่มากก็น้อย ยิ่งไปกว่านั้น เรา ต้องไม่ลืมว่าการเพิ่มผลผลิตโดยใช้เครื่องจักรที่ ทันสมัยเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ อย่างไม่สามารถกลายสภาพกลับให้คืนดีได้ เช่นป่าไม้และสัตว์ป่าบางชนิด เมื่อมันสูญสิ้นไป ต้องใช้เวลาในการที่จะทดแทน ซึ่งอาจจะไม่ใช่ ในรุ่นลูกหลานของเรา การผลิตขนาดใหญ่ นอกจากจะใช้พรัพยากรธรรมชาติมาก

ยังเป็นการทำลายสภาพแวดล้อม ทำให้น้ำ และอากาศเป็นพิษ ทำลายฝูงปลาและพื้นที่ เกษตรกรรม ดังนั้น ประชาชนจึงถูกบังคับให้ กินสิ่งมีพิษทีละเล็กละน้อย แต่เราไม่จำเป็น ต้องขยายความกันอีกว่ามีการเอารัดเอาเปรียบ กันเท่าไรในหมู่ผู้คนด้วยกัน

พูดสั้นๆว่า ประเทศใดก็ตามที่รู้สึกว่า ตนเองยังด้อยอยู่ ดังที่เรียกตัวเองว่าประเทศ กำลังพัฒนาหรือประเทศด้อยพัฒนา สามารถและไม่ควรที่จะเขยิบตั้งเองขึ้นโดย พัฒนาการเชิงปริมาณนี้ โดยหวังที่จะเท่าเทียม กับประเทศที่ยกตัวเองว่าเป็นประเทศที่พัฒนา แล้ว เพราะทำเช่นนี้ไม่ได้ เหมือนที่อีเวอร์เรธ ไรเมอร์(Evereth Reimer)ได้กล่าวไว้ว่า "ถ้าหากทุกประเทศเป็นเหมือนสหรัฐ การใช้ น้ำมันจะเพิ่มขึ้น 50 เท่า เหล็ก 100 เท่า โลหะ อื่นๆ 200 เท่า และสหรัฐเองจะต้องใช้วัตถุดิบ เหล่านี้เพิ่มเป็น 3 เท่าในขบวนการผลิต วัตถุดิบในโลกมีไม่เพียงพอที่จะทำเช่นนั้น และ บรรยากาศของโลกไม่อาจที่จะเปลี่ยนแปลงได้ และถึงจุดนั้น โลกก็จะพบจุดจบ"

คุณคงจะต้องนึกว่า "ผู้เขียนคนนี้ไม่ เห็นด้วยกับพัฒนาการซึ่งมุ่งแต่ปริมาณ และ แม้แต่พัฒนาการที่มุ่งในการปรับปรุงคุณภาพ ของชีวิตมนุษย์แต่ยังเน้นวัตถุ เพราะว่าโดย แท้จริงแล้ว พัฒนาการชนิดหลังก็ทำให้คุณค่า ของชีวิตมนุษย์น้อยลง" ไม่เพียงแต่วัตถุนิยม ที่สนับสนุนความรุนแรง แต่วิทยาศาสตร์ ประยุกต์สมัยใหม่ก็ยังทำลายคุณค่าของกาล และอวกาศ(Time & Space)อีกด้วย ในระบบ ความศิวิไลซ์แบบวัตถุนิยม เวลาหมายความถึง เพียงสิ่งที่นาฬิกาบอก วัดออกมาเป็นวัน เวลา

ชั่วโมงทำงานและนาทีที่ต้องทำงาน อวกาศ หมายเพียงอะไรที่เป็น 3 มิติ และบรรจุวัตถุลง ไปได้

นี่แหละคือสิ่งที่ท่านพุทธทาสกล่าวว่า พัฒนาการหมายถึงความสับสนเพราะตั้งอยู่บน สมมติฐานที่ว่า ยิ่งมากยิ่งดี อายุยืนเท่าไรยิ่งดี โดยมิได้คำนึงเปรียบเทียบถึงคุณค่าจริงของ ชีวิตเลวที่ยืนยาว กับชีวิตที่ดีแต่สั้น นี่เป็นสิ่ง ตรงกันข้ามกับคำสอนของพุทธองค์ที่ตรัสไว้ว่า ชีวิตของคนแม้สั้น มีค่ามากกว่าชีวิตของคนเลว ที่ยืดยาว

โดยความเป็นจริงแล้วศาสนาเท่านั้น ซึ่งถือเอาวัตถุเป็นรอง และรักษาเอาเป้าหมาย สูงสุดของการพัฒนาการเอาไว้ ซึ่งจะนำมา สู่คุณค่าที่แท้จริงในพัฒนาการของมนุษย์ เพราะถึงแม้เราจะตัดสินพัฒนาการในแง่ของ จริยธรรมและศีลธรรม ก็เป็นการยากที่จะไม่นำ เอาวัตถุมาเป็นบรรทัดฐานด้วย

ในทัศนะของพุทธ พัฒนาการต้องมุ่ง ลดความอยาก หลีกเลี่ยงความรุนแรง และมุ่ง การพัฒนาของจิตวิญญาณมากกว่าของวัตถุ เมื่อปัจเจกชนก้าวหน้าขึ้น เขาจะช่วยผู้อื่นมาก ขึ้น โดยไม่รอยุคพระศรีอาริย์หรือสังคมนิยม อุดมคติ การร่วมมือดีกว่าการแข่งขัน ไม่เป็น ทั้งทุนนิยมซึ่งเข้าข้างนายทุนและไม่เป็นทั้ง สังคมนิยมซึ่งเข้าข้างกรรมกร

จากจุดยืนของศาสนา เป้าหมายจะ บรรลุถึงได้ก็โดยการเอาชนะความปรารถนาชั่ว ดังนั้น เป้าหมายจึงมีได้ 2 ลักษณะ ในทางโลก ยิ่งสมหวังมากเท่าไร พัฒนาการก็สำเร็จเท่านั้น ในทางธรรมยิ่งลดความปรารถนาได้มากเท่าไร พัฒนาการยิ่งสำเร็จเท่านั้น ความศิวิไลซ์อย่าง

ตะวันตกกัดกร่อนคริสต์ศาสนา หรืออย่างน้อย ที่สุดก็วิญญาณของคริสเตียนกลายเป็นเพียง ทุนนิยมหรือสังคมนิยม และมุ่งที่จะเพิ่มพูนวัตถุ เพื่อบำบัดความอยาก พวกนักทุนนิยมต้อง การที่จะยกระดับความเป็นอยู่ทางวัตถุของคน กลุ่มอื่นเพียงเพื่อที่พวกเขาจะได้อยู่เหนือกว่า พวกสังคมนิยมกลับกัน ต้องการให้คนส่วนใหญ่ หรือคนที่ทำในนามของคนส่วนใหญ่กดคนส่วน น้อยหรือคนที่ต่อต้านเขา

พัฒนาการแบบตะวันตกมีมาตราวัด คุณค่าที่เป็นสุดโต่ง ยิ่งรวยยิ่งดี นักทุนนิยมนำ สิ่งนี้ไปใช้กับคนรวย นักสังคมนิยมนำไปใช้กับ ชนผู้ใช้แรงงาน ยิ่งเร็วยิ่งดี ยิ่งใหญ่ยิ่งดี ความ รู้มากยิ่งดี ในทางตรงกันข้าม พุทธศาสนากลับ เน้นทางสายกลางที่สอดคล้องกับความสมดุล ความรู้ต้องเป็นความรู้ที่ ของธรรมชาติ สมบูรณ์เกี่ยวกับธรรมชาติเพื่อที่จะมีปัญญา มิฉะนั้น ความรู้นั้นเป็นอวิชชา ความรู้เพียงบาง ส่วนนำไปสู่ความหลอกลวง และส่งเสริมความ อยากและความเกลียด นี้เป็นรากเหง้าของ ความชั่วทั้งหลาย ซึ่งนำไปสู่หายนะ สิ่งที่จะ แก้ไขได้คือ หลัก 3 ประการในการเรียนรู้ ตนเอง อันได้แก่ การพุดและการกระทำที่ชอบ และการเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่นหรือผู้อื่นอย่างถูก ต้อง(ศีล) พิจารณาถึงความจริงภายในของ จิตวิญญาณและของธรรมชาติ(สมาธิ) นำไปสู่ ผลสุดท้ายคือความสว่างใสวหรือความรู้ สมบูรณ์(ปัญญา) อันเป็นความตื่นและความ ตระหนักพร้อมถึงภาวการณ์ของโลก

เมื่อสามารถเข้าใจสิ่งนี้ก็จะเข้าใจสิ่งนี้ ก็จะเข้าใจคุณลักษณะสามประการของ ทุกสิ่งตามหลักพุทธศาสนา คือความไม่น่า ปรารถนา(ทุกข์) ความไม่คงที่(อนิจจ์) และ ความปราศจากตัวตนที่ถาวร(อนตตา) พัฒนาการที่แท้จริงจะเป็นการจัดจังหวะและ การเคลื่อนไหวของชีวิตให้สอดคล้องกับความ เป็นจริง ในขณะเดียวกับที่ดำรงความรู้ที่ว่า มนุษย์เป็นเพียงส่วนหนึ่งของจักรวาล และ พยายามหาหนทางที่จะทำให้มนุษยชาติเป็น สิ่งเดียวกับธรรมชาติ ต้องไม่โอ้อวด ไม่มี ตัวตนที่จะเอาชนะธรรมชาติ ไม่เน้นย้ำที่การ สร้างสรรค์วัตถุมากมาย จนกระทั่งประชาชน ตกเป็นทาสของวัตถุ และไม่มีเวลาเหลือที่จะ ค้นหาสัจจะ ซึ่งอยู่เหนือความจริงของวัตถุ

ในปี ค.ศ.1929 แมกซ์ เซเลอร์(Max Scheler)ได้ตั้งข้อสังเกตซึ่งยังเป็นจริงจน กระทั่งถึงปัจจุบันนี้ เขากล่าวว่า "เราไม่เคย เผชิญกับปัญหาอย่างจริงจังสักทีที่ว่า พัฒนาการทั้งหมดของความเจริญแบบตะวันตก ซึ่งมองด้านเดียวและขยายออกภายนอกมาก เกินไป ไม่อาจที่จะเป็นความพยายามถึงที่สุด ของเรา จะดำเนินไปโดยอาศัยวิธีการที่ไม่ เหมาะสม ถ้าหากเราไม่เหลี่ยวดูถึงศิลปะของ ความควบคุมตนเองในด้านในของชีวิตที่ล้าหลัง และไม่สมัครใจในด้านศิลปะของสมาธิภาวนา ค้นหาวิญญาณและความอดกลั้นอดทนของเรา เราต้องกลับมาเรียนอีกครั้งเพื่อที่จะเผชิญหน้า กับความเป็นหนึ่งเดียวอันยิ่งใหญ่ และไม่ สามารถมองเห็นได้ของสิ่งมีชีวิตทั้งหมดในสกล จักรวาลของจิตใจ ในวิญญาณอมตะ และใน ขณะเดียวกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของ ขบวนการของโลกและการกำหนดของกฎอัน สูงสุด และเราต้องไม่เพียงยอมรับความเป็น เอกภาพของโลกในแง่ของลัทธิใดลัทธิหนึ่งเพียง

อันเดียว แต่ฝึกฝนและสนับสนุนในชีวิตทั้ง ภายนอกและภายในของเรา"

นี่แหละคือจิตใจของการพัฒนาแบบ ชาวพุทธ ซึ่งจะต้องเพาะสร้างความเข้มแข็ง ภายในขึ้นเป็นอันดับแรก แล้วความกรุณาและ ความรักในเพื่อนมนุษย์จึงจะเป็นไปได้ การ ทำงานและการละเล่นต้องไปด้วยกัน ไม่จำเป็น ที่จะทำให้งานเป็นสิ่งที่จำต้องทำ เป็นสิ่งที่ต้อง ต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินเดือนที่เพิ่มขึ้น หรือ เพื่อให้มีเวลาว่างมากขึ้น จริยธรรมในการ

ทำงานไม่ใช่เพื่อกระทำเพื่ออยู่เหนือคนอื่น แต่ เป็นการสนุกสนานกับงานของตน และร่วมงาน กับผู้อื่นอย่างสอดคล้องกัน วิถีเช่นนี้ไม่สามารถ โอ้อวดถึงวัตถุที่มีที่ได้ แต่ชีวิตที่เรียบง่ายนั้น สบายเพียงพอ และอาหารง่ายๆก็เป็นโทษน้อย ทั้งต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้อาหาร ง่ายๆก็ทำขึ้นโดยไม่ทำลายธรรมชาติ และ ไม่จำเป็นต้องเลี้ยงสัตว์เพียงเพื่อไว้เป็นอาหาร ของมนุษย์เท่านั้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

Buddhism and Development is small beautiful?(3)

S.Sivaraksa

It is not for these reasons that development has worked out in such a way that the gap has grown between the rich and the poor, and between the wealthy nations and the poor nations? In Siam, since development planning began, a few wealthy people in Bangkok have become continually wealthier, while the people of the northeast have become poorer, not to mention conditions in other parts of the country. And up until now, there has been no indication (including the present dictatorial regime which is a swing form the former democracy) that my country is considering a change in

its development policies, but it goes blithely on following the blueprints of the capitalist economists. If anyone raises objections to these methods or this type of thinking, he is labelled a rabble-rouser, a proponent of communism, or else he is accused of disloyalty to the Nation, Religion and the King. Is it not time that we should speak the truth, and especially those who hold themselves to be religious? We must be honest, and if we are honest, we must admit that this type of development has not added to the happiness of the people in any real human sense, but on the contrary has taken a form that to a greater or lesser extent is permeated throughout with crooked deceptions. Moreover, we must not forget that the increase in production through the use of modern machinery to exploit natural resources cannot go on forever. Oil, coal, and iron, once they are gone, cannot be brought back. As for the forests and some wild animals, when they are depleted, if they are to be brought back, it won't be in our time or our children's time. Production on a grand scale not only uses up the raw materials, it also destroys the environment, poisoning the air and the water, the fish and the fields, so that people are forced to ingest poison continually. But we do not need to expand further on how man takes advantage of his fellowman.

In short, any country that feels itself so inferior as to call itself developing or underdeveloped, cannot and should not try to raise itself up through this kind of quantitative development in order to put itself on a par with those nations which brag that they are developed.

It cannot do because, as Everett Reimer has said, if every country be like "the United States. the oil consumption would be increased fifty times, iron one hundred times, and other metals two hundred times. And the United States itself would have to triple its use of these materials simply in the process of production itself." There are not enough raw materials in the world to do this, nor would the atmosphere be able to take the change. The world as we know it would come to an end.

You will, no doubt, surmise that I do not agree with that form of development which aims at quantity, even not that form development which has as its objective the improvement of the quality of human life, yet still stresses material things, In reality, the latter, too, diminishes the quality of human life.

It is not only that materialism fosters violence, but modern applied science also destroys the values of time and space. To a materialist civilization, time means only that which a clock can measure in terms of work-day, work-hours, work-minutes. Space simply has three dimensions which are filled with material things. That is why Buddhadasa says development means confusion, for it assumes the more the merrier, the longer one's life the better, with no thought of measuring the real value of a long evil life as against that of a short good life. This is contrary to the teaching of the Buddha, who said the life of a good man, however short it may be, is more valuable than that of an evil one, however long he lives.

As a matter of fact, it is only religion, which puts material things in

second place and keeps the ultimate goals of development in sight, that can bring out the true value in human development. For even in the matter of judging the value of development, from the point of view of ethics and morality, it is difficult to keep material considerations from being the sole criteria.

From the Buddhist point of view, development must aim ant the reduction of craving, the avoidance of violence, and the development of the spirit rather than of material things. As each individual progresses, he increasingly helps others without waiting for the millennium, or for the ideal socialist society. Cooperation is better than competition, whether of the capitalist variety which favors the capitalist, or the socialist variety which favors the laborer.

From the standpoint of religion, the goal can be attained by stages as evil desires are overcome. So goals are perceived in two ways. From the worldly standpoint, the more desires are increased or satisfied the further development can proceed. From the religious standpoint, the mere desires be reduced the further can development can proceed.

Western civilization erodes Christianity, or at least real Christian spiritual values, and becomes merely capitalistic or socialistic, aimsing to increase material goods in order to

satisfy craving. The capitalist variety wants to raise the material standard of living of other groups, if possible, providing the capitalists themselves can stay on top. The socialist variety reverses it and wants the majority, or those who act in the name of the majority, to oppress the minority or those who are opposed to them.

The value scale of Western-type development emphasizes extremes. The richer the better; the capitalists apply this to the wealthy, and the socialists to the laborer. The quicker the better. The bigger the better. The more knowledge the better. Buddhism, on the other hand, emphasizes the middle way between extremes, a moderation which strikes a balance appropriate to the balance of nature itself. Knowledge must be a complete knowledge of nature, in order to be wisdom; otherwise, knowledge is ignorance. Partial knowledge leads to delusion, and encourages the growth of greed and hate. These are the roots of evil that lead to ruin. The remedy is the threefold way of self-knowledge, leading to right speech and action and right relations to other people and things (morality), consideration of the inner truth of one's own spirit and of nature (meditation),m leading finally to enlightenment or complete knowledge (Wisdom). It is an awakening, and a complete awareness of the world.

When one understands this, understands the three one characteristics of all things from the Buddhist point of view: their unsatisfactoriness, their impermanence, and their lack of permanent selfhood.

True development will arrange for the rhythm of life and movement to be in accordance with the facts, while maintaining an awareness that man is but a part of the universe, and that ways must be found to integrate mankind with the laws of nature. There must be no boasting, no proud selfcentered attempts to master nature, no emphasis placed on the creation of material things to the point where people become slaves to things and have no time left for themselves to search after the truth which is out beyond the realm of material things.

In 1929, Max Scheler formulated a remark which is just as true today as then. He said,

We have never before seriously faced the guestion whether the entire development of Western civilization, that one-sided and over - active process of expansion outward, might not ultimately be an attempt using unsuitable means- if we lose sight of the complementary art of inner selfcontrol over our entire underdeveloped and otherwise involuntary psychological life, an art of meditation, search of soul, and forbearance. We must learn anew to envisage the great, invisible solidarity of all living beings in universal life, of all minds in the eternal spirit-and at the same time the mutual solidarity of the world process the destiny of its supreme principle, and we must not just accept this world unity as a mere doctrine, but practice and promote it in our inner and outer lives.

This is indeed the spirit of Buddhist development where the inner strength must be cultivated first; then compassion and loving-kindness to others become possible. Work and play would be interchangeable. There is no need to regard work as something which has to be done, has to be bargained for, in order to get more wages or in order to get more leisure time. Work ethics would be not to get ahead of others but to enjoy one's work and to work in harmony with others. Materially there may not be too much to boast about, but the simple life ought to be comfortable enough, and simple food is less harmful to the body and mind. Besides, simple diet could be produced without exploiting nature, and one would then need not keep animals merely for the sake of man's food.

.(to be continued)

จากสมุดบันทึก

พจนา จันทรสันติ

ความละเอียดหากกอปรด้วยความยึดมั่นถือมั่นจะกลายเป็นความจู้จี้จุกจิก
แต่หากกำกับด้วยความตระหนักรู้จะกลับกลายเป็นการแลเห็น เป็นความเข้าใจ เป็นปัญญา
ความละเอียดซึ่งเป็นรากฐานของปัญญาจะยิ่งละเอียดอ่อนขึ้น ลึกซึ้งขึ้น
หาใช่สามร้อยหกสิบองศาไม่ แต่เป็นพันองศาหมื่นองศา
เล็กละเอียดจนไม่สามารถแบ่งแยกย่อยได้อีก.

M

ถึงที่สุดแล้วทุกเส้นทางจะไปบรรจบกันตรงจุดหมายปลายทาง
และตรงจุดนั้นจะกลับกลายเป็นจุดศูนย์กลางซึ่งแผ่พุ่งรัศมีออกมาสุดคณานับ
กลายเป็นเส้นทางอันแตกต่างหลากหลาย
และทุกความแตกต่างเหล่านั้นจะกลับกลายเป็นจุดเริ่มต้นอีกครั้ง.

ตื่นขึ้นในยามดีกสงัดดุจดั่งวันแรกของดวงจิตอันอ่อนเยาว์ ซึ่งสัมผัสรับรู้เริ่มตื่นขึ้นต่อโลก สายฝนอันแผ่วเบา กระแสอันละเอียดอ่อนของทุกสิ่งรอบๆตัว พระบนหิ้ง เปลวไฟประทีป พัดลม ผืนเสื่อ โต๊ะเตี้ย ม้วนทิชชู่ ผนังห้อง ทุกสิ่งรอบตัวล้วนแผ่พลังอันแผ่วจางออกมา ทุกกระแสล้วนก่อให้เกิดแรงกระเพื่อมในดวงจิต แม้จะแผ่วเบาเพียงใด ก่อให้เกิดความรู้สึกค่อยสั่งสมแรงกล้าขึ้น เหมือนหยดน้ำจากรากไม้ ก่อเกิดเป็นกระแสธารความนึกคิด ความคิดเป็นสิ่งที่หยาบกว่าความรู้สึก ทว่าแม้ความรู้สึกจะแผ่วเบาละเอียดอ่อนเพียงใดก็ยังคงเป็นอาการไหวกระเพื่อม น้ำในแอ่งแม้ใสสงบแต่ยังมีกระแสอันแผ่วเบาละเอียดที่สุด กระจกแม้ใส ค่ำคืนแม้เงียบงัน ทว่ากระแสอันแผ่วเบายังมีอยู่ ไร้จิต ไร้ใจ ไร้สัมผัสรับรู้ รู้โดยมิต้องรู้ ไร้การกระทำ ไร้เป็น โลกยังคงดำรงอยู่ การกระทำและความเป็นยังมีอยู่

From a diary

Pochana Chandrasanti Translated to English : Wasu Koysiripong

Attention to detail, if done with ego, shall become fussiness.

Yet, if done with awareness, it shall become vision, understanding and wisdom.

Attention to detail that can become the root of wisdom is fine and deep.

It is not only 360 degrees, but thousands of degrees.

It is so fine that it cannot be divided any further.

At the end, all roads lead to the same destination.

And, that destination shall become the center that radiates out in every direction.

Those radiations become various routes.

And, all those different routes convene again to form the beginning.

•••

Waking up in the middle of the night, feeling like the first day of the young mind, the first touch of the World,

Light and fine rain brings about fine sensation of everything around me, The Buddha statue on the shrine, a bright flame, a fan, a mat, a short table, A roll of toilet paper and the walls of the room,

Everything around me radiates light energy.

Every stream of energy causes my mind to ripple, though lightly.

My feelings are accumulating like drops of water from tree roots.

These form a stream of thoughts.

Thoughts are coarser than feelings.

No matter how fine the feelings are, they only bring about ripples.

Water in a lake, no matter how still it is, has light ripples.

No mind, no thought, being aware without awareness, no actions, no being; The World still exists. Actions and being still continue.

Yet, there is only void. There is empty even in emptiness.

บัวสามแบบ

ว่าด้วยการรู้จักแจ้งตนเอง

คนโง่ อยู่กับตนก็ไม่รู้จักตน จึงกลัวตนเองไปต่างๆนานา คนฉลาด อยู่กับตนและรู้จักตนดี แต่ไม่รู้สิ่งที่ดีกว่าตน จึงงุ่นง่านอยู่กับการสร้างเนื้อสร้างตัว ขึ้นตนให้เป็นแบบต่างๆ คนเจ้าปัญญา ย่อมรู้จักตนดีที่สุด จนทะลุความไม่เป็นตน จึงบริหารตนได้เหมือนการสร้างสรรค์ฟองสบู่ ใช้ประโยชน์สุดกู่แล้วก็สลายวับไป

THREE LOTUSES

Self Recognition

The foolish have no understanding of the life they live, So, they fear to be on their own And often find themselves in grief. The clever understand themselves, But do not realize the goodness beyond their lives. They are too busy pushing themselves to become gifted. The wise know the momentary self in which they live. Engaged in the powerful bubbles of life, They made the most of each bubble, Knowing it will soon vanish.

ใบสนับสนุนทุนการจัดพิมพ์วารสารแสงพระธรรม

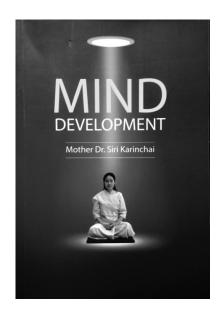
ชื่	อ-สกุล
a V	อกิจการ/หน่วยงาน/องค์กร
ที่	อยู่
โๆ	ทรโทรสาร
	เมล
-	บริจาคแก่มูลนิธิพระพุทธมงมิ่งคล ศรัทธา ๔๕ เพื่อสนับสนุนการจัดทำวารสารแสงพระธรรม
	เป็นเงินบาท ()
-	บริจาค ๑๐๐ บาทขึ้นไป ได้รับวารสารแสงพระธรรม จำนวน ๑ เล่ม
-	บริจาค ๑๐๐ บาทขึ้นไป ได้รับวารสารแสงพระธรรม จำนวน ๒ เล่ม
	โดยประสงค์ให้มูลนิธิาจัดส่งไปยังผู้รับ
-	บริจาค ๑,๐๐๐ บาท ได้รับวารสารแสงพระธรรม จำนวน ๒ เล่ม และประสงค์ให้ลงข้อความ
	ประชาสัมพันธ์ในเรื่อง(ในเนื้อที่ ๑/๔ หน้า)
-	บริจาค ๒,๐๐๐ บาท ได้รับวารสารแสงพระธรรม จำนวน ๒ เล่ม และประสงค์ให้ลงข้อความ
	ประชาสัมพันธ์ในเรื่อง
-	บริจาค ๕,000 บาท ได้รับวารสารแสงพระธรรม จำนวน ๒ เล่ม และประสงค์ให้ลงข้อความ
	ประชาสัมพันธ์ในเรื่อง(ในเนื้อที ๑ หน้า)
-	บริจาค ๗,๐๐๐ บาท ได้รับวารสารแสงพระธรรม จำนวน ๒ เล่ม และประสงค์ให้ลงข้อความ
	ประชาสัมพันธ์ในเรื่อง(พิมพ์ ๔ สีปกด้านใน)
-	บริจาค ๙,๐๐๐ บาท ได้รับวารสารแสงพระธรรม จำนวน ๒ เล่ม และประสงค์ให้ลงข้อความ
	ประชาสัมพันธ์ในเรื่อง (พิมพ์ ๙ สีปกหลัง)

(ภาพปกวารสารพระธรรม เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๐–๒๕๕๑)

MIND

DEVELOPMENT

The Basic Guidance for Insight-Meditation-Practice Gained through 50 Years of Experience

Author:

Mother Dr.Siri Karinchai

Translator:

Dr.Wate Thainugul

More information for free copy please contact at the "Building Happiness in 7 minutes" corner in Dharma Sala of Mt. Nakkerd Buddha Garden, the Phuket Big Buddha.